

EJAM VISI! Ērgļos 12. maijā pārgājiens „Ērgļu stacija”

Neskrien cauri dzīvei – apstājies, iepazīsti pasauli apkārt un ieklausies sevī kopā ar „EJAM VISI!” pārgājienu dalībniekiem!

12. maijā bijušajā Ērgļu dzelzceļa stacijā notiks pirmais 2024. gada sezonas „EJAM VISI!” pārgājienu seriāla posms, kurā laipni aicinām piedalīties ģimenes ar bērniem, nūjotājus, dzīvnieku mīļus kopā ar saviem četrkājainajiem draugiem, seniorus un aktīvā dzīvesveida piekritējus.

Pārgājiena maršruti ļaus atklāt un neseidzoties izpētīt skaistākās Ērgļu apkaimes vietas, jo pārgājienu nav laika kontroles.

Pārgājienu ikviens varēs izvēlēties savām spējām atbilstošu distanci:

čāpotājiem 6 – 8 km;
aktīvajiem 11– 13 km;
izaicinājumu mīlošajiem 18 – 20 km.

Startā dalībnieki saņems pārgājiena starta paku, kurā atradīsies kāds salds enerģijas našķis,

ūdens pudele un citi pārsteigumi. Kartē būs norādīts ne tikai maršruts, bet arī aprakstīti esošie ob-

jekti un sagatavoti izzinoši jautājumi, kuru atbildes dalībnieki varēs atrast, dodoties pa maršrutu. Jautājumi ir veidoti ar mērķi, lai veicinātu maršruta tuvāku iepazīšanu un ikviena dalībnieka zināšanu krājumu papildināšanu par Latviju. Lai izkustētos, organizatori būs parūpējušies arī par pāris aktīviem uzdevumiem – to izpilde būs pa spēkam ikvienam dalībniekam.

Garākajā maršrutā dalībniekiem būs nodrošināts enerģijas uzlādes punkts, kur varēs atpūties un uzņemt papildu enerģijas kalorijas. Visi dalībnieki pārgājiena laikā piedalīsies lielajā izlozē, kurā varēs laimēt vērtīgas balvas no dažādiem pasākuma atbalstītājiem. Izlozei būs iespējams sekot līdzi Par Stipru Latviju Facebook lapā. Savukārt finišā katrs dalībnieks saņems „EJAM VISI!” godam nopelnīto pārgājiena suvenīru, kas node-

rēs arī ikdienas gaitās.

Pasākuma programma

10.00 – 11.00 Reģistrācija un došanās trasē 18 – 20 km dalībniekiem;

11.30 – 12.30 Reģistrācija un došanās trasē 11 – 13 km dalībniekiem;

13.00 – 14.00 Reģistrācija un došanās trasē 6 – 8 km dalībniekiem;

15.00 Tiešsaistes loterija mūsu Facebook kontā;

17.00 Finišs visiem dalībniekiem.

Vairāk info:

<https://www.ejamvisi.lv/ergli>

Informāciju sagatavoja

Ilze Feldberga,

Ērgļu apvienības pārvaldes

Tūrisma informācijas centra konsultante

Krastu mači 2024 Ērgļos

Ogres upe daļa mūsu pagastu divās daļās, bet basketbols mūs vieno.

Ērgļu vidusskolas sporta zālē 30. martā visas dienas garumā tika aizvadīti ikgadējie Krastu mači basketbolā starp Ogres upes labā un kreisā krasta spēlētājiem.

Krastu mačiem Ērgļos ir sena vēsture. Treneris Ivars Teteris bija izlozējis un īstenojis šo ideju pat pirms lielajiem Krastu mačiem Rīgā, kur basketbola spēlē iesaistās Daugavas labā un kreisā krasta spēlētāji.

Pasākumā Ērgļos piedalījās vairāk nekā 60 vietējie sportisti. Spēles starp Ogres upes labā un kreisā krasta iedzīvotājiem notika piecās vecuma grupās: bērni, sievietes, skolēni, jaunie vīri un vīrieti. Visas dienas garumā spēlētāju piederību attiecīgajam krastam bija viegli pamanīt, jo labā krasta spēlētāji, kā ierasts, laukumā devās melnos krekliņos, pretinieki kreisajā krastā – spēlēja ar baltiem krekliņiem. Prieks par mazajiem spēlētājiem no vidusskolas 3. – 5. klases. Daži no bērniem centīgi paši sazinājās ar organizatoru un pieteicās sacensībām jau divas nedēļas iepriekš. Kupli pārstāvēta šogad bija labā krasta komanda sieviešu grupā. Bērnu un sieviešu spēlētājiem bija labā krasta komandas.

Katras spēles puslaika pārtraukumā bija metienu konkurss, kuram aizkulisēs treneris deva nosaukumu: „Vai esi gatavs NBA?”. Dalībnieki desmit sekunžu laikā parādīja lieliskas spējas metienu precizitātē. Kamēr neredzēju – neticēju, ka tas kādam izdosies!

Krastu mači turpinājās ar skolēnu spēli, kura bija enerģiska un precīzu trīspunktu metienu papildīta. Jauno vīru un vīrieti cīņas laukumā bija spraigas, pēdējo trīs spēļu kopējais rezultāts ar krietnu pārkumu nosvērs par labu kreisā krasta komandām.

Šī gada Ērgļu krasta mačos

basketbolā uzvaru godam izcīnīja KREISĀ KRASTA spēlētāji ar rezultātu 360 : 312, pārspējot LABĀ KRASTA spēlētājus.

Kopvērtējuma vēsturiskais rezultāts ir labais krasts – 9, kreisais krasts – 7.

PALDIES sponsoriem – Santai Ludboržai, Mārim Radziņam, gar-

dāko kūku meistarei Inesei Koklačovai, aktīvajam organizatoram Aldim Jēkabsonam, brīvprātīgajai Kaivai Bukovskai un sacensību dalībniekiem, īpaši puīšiem no bijušās Ērgļu U16 brigādes un Nikam Nīgalim, kas bija spēļu tiesneši.

Paldies manam tētim Ivaram Teterim par padomu pasākuma or-

ganizēšanā! Pricējās saņemt īpašu dāvanu no Alda Jēkabsona – bumbu ar visu spēlētāju parakstiem.

Jauki, ka interesi par pasākumu izrāda sportisti no apkārtnējiem pagastiem un ērgļniešu ģimeņu draugi, kā arī, ka dažādās vecuma grupās spēlēja dalībnieki no vienas ģimenes. Stipra, sportiska ģimene

– tā ir liela vērtība, un kopā pavadītais laiks ir ieguldījums mūsu labajai veselībai.

Paldies par emocijām, ērgļniešu draudzību un skaisto spēli laukumā!

Ieva Dūduma,

Krastu maču koordinatore

Ievas Dūdumas foto

Aktualitātes Ērgļu PII „Piemenīte”

Ērgļu pirmsskolā februāris un marts ir bijis raibumiem pilns – mācību darbs, tematiskas pēcpusdienas, viesmākslinieku viesošānās, veikti eksperimenti, notikuši koncerti un vēl citas aktivitātes.

Atskatoties uz **februāri**, kad mēneša lielā tēma bija „Tumsa un gaisma”, kad, pavasarim tuvojoties, dienas paliek garākas, naktis īsākas, bērni vairāk apguva un izzināja par diennakts ritmu, par gadalaikiem un to nepārtraukto maiņu, kas to ietekmē. Zinām arī, ka februāris ir Sveču mēnesis, tāpēc katrā grupiņā notika sveču veidošanas meistardarbnīcas, meistarklases, kuras ar savu klātbūtni atbalstīja arī vecāki.

Marts savukārt bija veltīts ūdens tēmai, par kuru, pavasarim tuvojoties, var runāt daudz, jo tas gan pil, gan čalo, gan burbuļo... Tikai jāsameklē, kur visu to var novērot dabā. Šajā mēnesī tika veikti daudz un dažādi interesanti eksperimenti ar ūdeni.

„Zaķēnu” grupas audzēkņi ar savām skolotājām Ilzīti, Santu un palīdzi Sandru novēroja, kā papīrs spēj uzstāties ūdenī un sajaukt krāsas; kā arī tika ielikti ūdenī pa ziemu izkaltošie un atvērušies čiekuri, bet kuri pēc pāris stundām jau bija aizvērušies un izskatījās kā jauni... Un brīnumi nu! Kā var neizlīst ūdens no plastmasas maisiņa, ja tam cauri izdur zīmulus?

Savukārt grupas „Saulstariņi” audzēkņi ar skolotājām Maiju, Olītu Zani un palīdzi Sarmīti, kā arī mazās „Bitītes” ar skolotājām Ilgu, Endiju, palīdzi Daci šajā tēmā pētīja, kas notiek īstā akvārijā ar īstām zivīm, kā arī radīja skaistus vizuālos darbus un gāja pārgājienā skatīties, kas notiek pavasarī pie vietējās Ogres upes.

„Pūciņu” grupas bērniem kopā ar skolotāju Anitu un skolotāju palīdzēm Ilonu un Sintiju iztēlē top pašiem sava zemūdens pasaule, par kuru tika meklētas atbildes un gūtas zināšanas, kas tika atspoguļots bērnu darbos.

Paši lielākie – „Lāsiņu” grupas audzēkņi – ar skolotājām Ritu, Baibu, palīdzi Vinetu eksperimentus veica ar novērojumiem ilgtermiņā – kādi mazie mākslas darbi veidojas, iztvaikojot sālsūdenim!?

*Ai, zaķīti garausīti,
Kā es tevi sen gaidīju
Ar raibām oliņām,
Ar kadiķu ziedīņiem.
(latviešu tautas dziesma)*

Neiztrūkstoši Ērgļu pirmsskolā tika atzīmētas Lieldienas, piedaloties arī Sausnējas bērniem – šoreiz pirmais par zaķi bija ieradies stārķis, kurš atlidojis pie bērniem, lai pastāstītu, ko nozīmē Lieldienās “putnu dzišana”, padalījās, kas viņam vislabāk garšo, piemēram, vārdes, par kurām arī tika uzdejo-ta deja, skaidroja, kāpēc jāšūpojas šajos svētkos, kā arī sarunās ar bērniem tika noskaidrots, ko vēl dara šajos svētkos.

Kopīgi uzdejojām, padziedājām, gājām rotaļās, meklējām olas, krāsojām olas, ripinājām tās, bet pirmsskolas izglītības iestādes zālē visiem par prieku tika izveidota bērnu un skolotāju Lieldienu radošo darbiņu izstāde.

Pēcpusdienā Lieldienas ieskandināja Ērgļu mūzikas skolas audzēkņi ar koncertu. Savukārt Vestienas bērni devās izzinošā Lieldienu pārgājienā ar noslēgumu pie vietējā Salāja ezera.

Bet nu jau lieliem soļiem esam iesaistojuši aprīli. Strauji tuvojas mācību gada beigas, tāpēc vēl mazliet, un tad jau varēsim baudīt vasaru!

Lāsma Vītola,
PII „Piemenīte”
metodiķe
Anitas Šaicānes,
Endijas Cielavas,
Maijas Mitres,
Lāsma Vītola,
Ilzītes Vīgantes foto

Ērgļu korim – 150! „Sirds spogulis”

Dziesma cauri laiku lokiem ir kā tilts starp paaudzēm, dodot spēku un iedvesmu turpināt. 150 gadus ir daudz kas piedzīvots un izdzīvots, bet tautasdziesma ir TAUTAS DVĒSELES SPOGULIS, kas glabā sevī latviešu tautas dvēseles būtību.

Šī un citas atziņas cita pēc citas atklājās jauktā kora „ĒRĢĻI” jubilejas koncertā Ērgļu saietā namā 2024. gada 6. aprīlī, kura scenārija un režijas autore bija kora diriģente Marika Slotina-Brante.

Gan kora dziedātāji, gan skatītāji, koncertu izdziedot un baudot, varēja sajūst trīs dimensijas: „Redzēt. Just. Daudzināt.” **Caur šīm dimensijām varēja ielūkoties –**

Senču spoguļi: nāk laudis pirms 150 gadiem tepat skaistā pavasara rītā un dzied. Viņus vieno dziesmas sudrabetās stīgas. Un dziedātājas gatavojas, šuj baltus priekšautus, pošas, lai piedzīvotu dziesmu Rīgā, pirmajos Vispārējos dziesmu svētkos.

Tautas dvēseles spoguļi: ved ceļš pie tautasdziesmas un tās kristāldzidrās dvēseles.

Dabas spoguļi: var ieraudzīt savu kārtību – saules ikdienas ceļu un jaunus ritmus rītausmai un rītam.

Mīlestības spoguļi: pukst mūsu sirds un beznosacījuma Mīlestība pret visu un visiem.

Sirds spoguļi: ir spēja mīlēt, sa-prast un līdzī just. Dziesmā šīs sajūtas simtkāršojas!

Kora dziedāšanai Ērgļos un korim 150 dziesmoti gadu kamoli aizritējuši, kas laiku lokos saukts gan par Labdarības biedrības jaukto kori, Izglītības biedrības kori, Ērgļu kultūras nama kori, Jauniešu kamerkori un visbeidzot par jaukto kori „ĒRĢĻI”. Kordziedāšanas tradīcija Ērgļos aizsākusies dažas desmitgades ātrāk, kā tā dibināšanas gads iezīmēts 1873., kad trīs no 13 kora dalībniekiem diriģenta Jāņa Čuibes vadībā piedalījušies I Vispārējos latviešu dziedāšanas svētkos.

Turpmāk diriģentu Kārļa Rasiņa, Andreja Broda, Alfrēda Vārdauņa, Kārļa Dzeņa, Arvīda Blaumaņa, Pētera Kalniņa, Jāņa Grendziona vadītie kori piedalījušies arī Ērgļu Labdarības biedrības jautājumu un atbilstošu vakaros, Izglītības biedrības pasākumos, kuplinājuši Zājumu svētkos, kopā ar ērgļniešiem bijuši svētku un atceres pasākumos, aktīvi iesaistījušies 1931. gadā aizsāktajās Ērgļu novada Dziesmu dienās, dziedājuši citu apkārtnes pagastu un novadu svētkos.

Otrais pasaules karš un tā nestās pārmaiņas izpostīja Ērgļus un veco kultūras centru Gaiļakalnā, bet nespēja iznīdēt ļaužu vēlmi veldzēties mūzikā, ko tajā laikā palīdzēja uzturēt diriģents Pēteris Kalniņš.

No 1958. gada darbu ar kori sāk ilggadējais diriģents Jānis Sprancmanis. 1960. gadā tiek iegūtas tiesības piedalīties republikāniskā dziesmu kara 1. kārtas sacensībās Rīgā Padomju Latvijas IV dziesmu svētkos. 1969. gadā rajona Dziesmu dienā sacensībās par 1970. gada Dziesmu svētku repertuāra dziesmu labāko māksliniecisko izpildījumu gan Ērgļu, gan Cēsaines korim – 1. vieta un iespēja piedalīties Madonas rajona kultūras dienās Anikšču rajonā Lietuvā. 1973. gadā iegūta 1. vieta rajona jaukto kora skatē dod iespēju

piedalīties lielajās kora sacensībās Dziesmu svētku simtgadei veltītajos VII Padomju Latvijas Dziesmu svētkos. J. Sprancmaņa vadībā jauktais koris astoņus gadus izcīnīja 1. vietas Madonas rajona dziesmu karos.

No 1981. gada diriģente bija Mārīte Pizāne-Taškāne. Tika turpināts laureātu ceļš. 1983. gadā par daudzkārtējām uzvarām kora skatēs rajona ceļojošais Sarkanais karogs tika nodots ērgļniešiem mūžīgā glabāšanā kā rajona „Labākajam korim”.

1985. gadā kā jauktā kora tradīciju turpinātājs tika izveidots Ērgļu jauniešu koris, kuru vadīja J. Sprancmanis, bet no 1987. gada – Māris Kupčs.

Tuvojoties atmodas laikam, izmaiņas skāra arī kora kustību – mainījās sastāvs, repertuārs, diriģenti, svētku norises formas. Jauniešu koris, kamerkoris. 1990. gadā diriģents Armands Zavadskis iedrošināja doties viesturnejā uz Vāciju. 1995. gadā Rīgā notika pirmie Baltijas un Ziemeļvalstu dziesmu svētki (diriģents A. Vanags), bet 1997. gadā Gotlandē uz Otrajiem Baltijas un Ziemeļvalstu dziesmu svētkiem Ērgļu koris devās diriģenta J. Sprancmaņa vadībā.

Jauktā kora darbībā allaž blakus J. Sprancmanim bija arī diriģentes Mārīte Kovaļevska un Vēsma Gaiziņa.

Dziesmu svētku 125. gadskārtā XXII Vispārējos latviešu dziesmu svētkos un XII deju svētkos par to simbolu kļuva pieci Gaismas riteņi, no kuriem viens nonāca “Meņģeļos”. Jauktais koris bija viens no Gaismas riteņa svētku dalībniekiem. To šajā laikā vadījuši arī Ugis Zvejnieks, Rihards Rudzītis.

Spilgts laiks korim no 2000. gada bijis kopā ar diriģenti, pasākumu māksliniecisko vadītāju Antru Purviņu – dalība Dziesmu un deju svētkos “Rīgai 800”, lauku kora konkursā Mazsalacā, koncertos Latvijā un Vācijā, kas bagātinājuši dziedātāju pieredzi.

Nākamos 17 gadus, no 2005. gada, diriģenta Ralfa Šmīdberga vadībā notiek radoši kora draudzī-

bas koncerti Ērgļos, pie sadraudzības partneriem citos pagastos un Ķelnē-Reizikē, muzikāla un teatrāla līdzdalība 18. novembra Valsts svētku koncertos, Ligo svētku uzvedumos, atzīstami vērtējumi Madonas kora aprīnka skatēs, kā arī Dziesmu svētku prieks.

No 2022. gada 29. septembra par kora māksliniecisko vadītāju kļuva Marika Slotina-Brante. Kopā ar viņu dziesmu kamols rit tālāk, atvijoties līdz Ērgļu kora 150. gadam. Tiek organizēta aktīva koncertdarbība. Diriģentes iedvesmots, koris savas dziesmas skandē draudzības koncertā Vidzemes koncertzālē Cēsīs, Latviešu biedrības namā Rīgā, piedalās Dziesmu svētku cildinājuma akmens atklāšanā Likteņdārzā, Lauku kopienas parlamenta svētku vakarā un ieligošanas pasākumā “Brakos”, XXVII Vispārējos latviešu dziesmu un XVII deju svētkos, Latvijas 105. dzimšanas dienai veltītajā muzikālajā uzvedumā “Čaks. Ar sirdi Latvijā” Ērgļu saietā namā un daudzos citos kora sadziedāšanās pasākumos.

Jubilejas koncerta “Sirds spoguļi” skanējumu bagātināja koncertmeistare Inga Eihentāle, čelliste Ilze Petrovska, perkusionists Vīgo Račevskis. Balss solo: Antra Diča-Milne, Kristīne Lūse, Jurgis

Zommers, bet koncertu kopā ar diriģenti vadīja Mārcis Feldbergs. Par skaņas un gaismas efektiem rūpējās Toms Rota.

Gandarījums, ka uz pasākumu bija ieradusies bijušie kora diriģenti – Jānis Sprancmanis, Mārīte Taškāne, Mārīte Kovaļevska (joprojām dzied kora sastāvā), Vēsma Gaiziņa, Māris Kupčs, Armands Zavadskis, Antra Purviņa un Ralfs Šmīdbergs, kā arī bijušie dziedātāji, kuri bija mērojuši tuvākus un tālākus ceļus, dažs pat no Liepājas un Pāvilostas.

Pēc koncerta XXVII Vispārējo latviešu dziesmu un XVII deju svētku virsdiriģents, kora lielkoncerta “Tirums. Dziesmas ceļš” mākslinieciskais vadītājs, Madonas kora aprīnka virsdiriģents Ārijs Šķepasts jauktajam korim “Ērgļi” un diriģentei Marikai Slotinai-Brantei pasniedza Latvijas Nacionālā kultūras centra Goda rakstu par ilggadēju un nozīmīgu ieguldījumu Dziesmu un Deju svētku tradīcijas saglabāšanā un attīstībā, sagaidot kolektīva 150 darba gadu jubileju. Apsveikuma vārdus teica Madonas novada domes priekšsēdētāja vietnieks izglītības, kultūras un sociālajos jautājumos Zigfrīds Gora. Ērgļu apvienības pārvaldes vadītāja Elita Ūdre un Ērgļu saietā nama vadītāja Sandra Avotiņa par ilggadēju ie-

guldījumu amatiermākslā un kora mūzikas popularizēšanā, atzīmējot kora 150 gadu jubileju, pateicības rakstus pasniedza Mārītei Kovaļevskai, Atim Priedem, Jānim Līcītim, Valdim Zirnim, Antrai Dičai-Milnei, Ojāram Bodniekam un kora prezidentei Sarmītei Eglītei.

Paldies arī tiem, kas palīdzēja tapt šiem svētkiem: Jēkabpils drukas namam par lielajām fotogrāfijām – kanvām – un Lienei Opincānei par atsaucību, Brāļu Jurjānu memoriālā muzeja “MEŅĢEĻI” vadītājam levai Vilnītei par izstādi “Ērgļu korim 150”, visiem jauktā kora ĒRĢĻI dziedātājiem, bet īpaši – Atim Priedem ar dēlu Kristapu Priedi par īpaši Ērgļu korim darinātajām jaunajām nošu mapēm, Antrai Dičai-Milnei “MANA FILMU STUDIJA” par video sižetiem un multimedialo noformējumu, Intai Grotei par jauno tērpu gludināšanu, Sarmītei Eglītei, Valdim Zirnim, Jānim Līcītim un Ojāram Bodniekam par ieguldīto darbu, bijušajiem dziedātājiem: levai Rotai, Anitai Mušai, Sarmītei Dreiblātei, Jānim Boktam, Valdai Griezānei, Laurai Augustei, Aldim Oltem un Līgtai Truksnei, kuriem “Wenden”, “Gaiziņš”, “Lai top!”, “Cesvaine” un “Madona” diriģentiem un pārstāvjiem par sveicieniem, Indrai Ronei par darbu pie kora jubilejas bukleta teksta, pasākuma fotogrāfam Auseklim Knopem.

Paldies par atbalstu Madonas novada domei, Ērgļu apvienības pārvaldei, Ērgļu saietā nama darbiniekiem par kluso, it kā neredzamo, bet tik nozīmīgo darbu.

Lai skan Ērgļos kora dziesma vēl nākošos 150 gadus, jo mūsu kora „Sirds spoguļi” saknes ir Senatnes elpā, Senču spoguļi, kas dzīvi pulsē līdz šodienai, ļaujot iepazīt un ieraudzīt sevi kā Turpinājumu!

Sajūtas, emocijas un fragmentus no scenārija apkopoja Ērgļu kora dziedātāja no 1985. gada **Sandra Avotiņa**, Ērgļu saietā nama vadītāja **Ausekļa Knopes** foto

„ATCERIES UN PIEMINI!”

Pasākums veltīts 1949. gada 25. marta Komunistiskā terora upuru piemiņai

Pirms 75 gadiem šajā dienā, īstenojot operāciju „Krusta banga” (Priboj), dažu dienu laikā padomju okupantu vara veica otro Latvijas iedzīvotāju masu deportāciju, kas tiešā veidā skāra apmēram 44 tūkstošus Latvijas cilvēku, tai skaitā apmēram 11 tūkstošus bērnu. Starp viņiem arī daudzi mūsu pušes ļaudis.

25. marta rītā pie piemiņas

akmens Ērgļu apvienības pārvaldes ēkas skvērā goda sardzē ar sēru lenti pie Latvijas karoga stāvēja Ērgļu vidusskolas jaunsargi, muzicēja pūtēju orķestris Pēterā Leiboma vadībā. Pasākuma ievadā Ērgļu apvienības pārvaldes vadītāja Elita Ūdre uzsvēra, ka komunistiskā terora rētas latviešu tautas sirdī ir iecirstas un tās sāpēs vienmēr. Tāpēc ir nepiecie-

šams atcerēties un pieminēt tās moka un skaudros pārbaudījumus, ko piedzīvojuši mūsu tuvinieki, mūsu pagasta iedzīvotāji, mūsu tauta.

Skolotāju Indras Ronēs un Sandras Konovalovas uzaicināti, Ērgļu vidusskolas skolēni uzrunāja savas vecmāmiņas un vectētiņus, lūdzot viņiem dalīties atmiņās par skaudrajiem notikumiem un mo-

kām, kas piedzīvotas. Skolēni šos stāstus pierakstīja un ar tiem dalījās šajā pasākumā.

Stāstu daļu uzsāka Līna Mad-sena (9. kl.). Par Konovalovu dzimtas piedzīvoto stāstīja Paula (9. kl.) un Klāvs Konovalovi (7. kl.). Savas vecmāmiņas stāstu par pārdzīvoto stāstīja Ivars Matīss (11. kl.) un Gerda Lazdiņa (9. kl.). Sava vectētiņa piedzīvoto pastāstīja Patrīcija

Dreiblate (9.kl.). Stāstu daļu noslēdza Annijas Dardetes dzejolis “Paldies vecmāmiņai!”.

Pēc klusuma brīža un ziedu nolikšanas brīdi bija sajūta, ka vēl jāuzkavējas, vēl jāatceras... vēl jāpiemin...

Sandra Avotiņa,

Ērgļu saieta nama vadītāja
Ilzes Reķes foto

Ērgļu bibliotēkas ziņas

Jaunākās grāmatas Ērgļu bibliotēkas krājumā – iepirkumi, privātpersonu un Latvijas Nacionālās bibliotēkas dāvinājumi.

LATVIEŠU LITERATŪRA:

Liniņš V. „Līdumnieks jaunajā ciematā” – grāmata stāsta par to, kā „padomijā”, par spīti visam, bija iespējams izdzīvot ar taisnu muguru.

Blumberga-Butkeviča Z. „Dejotāju gars” – uz patiesiem notikumiem balstīts stāsts par mīlestību, kur saskaras dažādas pasaules, par deju, kura nojauc priekšstatus.

Judina D. „Domgrauži” – atziņas, tās, kas, reiz skaļi izteiktas vai uz papīra uzrakstītas, vēl ilgi neliek miera – grauz, urda, tirda un skrībinās.

Rušmane-Vēja A. „Lūznis” – varones nopirktais auto izrādās gatavais lūznis, taču tas savai īpašniecei sagādā ne tikai asas izjūtas, bet arī interesantus piedzīvojumus un pat pareģo nākotni.

Grenčberga I. „Marija. Déjā vu” – romāns par neparasto apziņas stāvokli, par ceļa sākumu un beigām, vieglu depresiju un liktenīgu iemīlēšanos, bijušo un tagadējo sevi.

Jakubovska M. „Tante Vilhelmīne” – vakara romāns. Kā sadzīvot ar gados vecu tanti, kura ilgi dzīvojusi viena pati, kurai traucē skaļi pusaudži un patiesībā jebkādas novirzes no viņas pierastās dzīves kārtības?

Rukšāne G. „Tas nav nopietni” – autore aicina pasmiešties par sevi un citiem, uztvert dzīvi caur humora un ironijas prizmu, pat ja amizanta neveiksme sākumā šķiet ļoti nopietna.

Zimnoha R. „Vīratēvs” – dzīve spēj izmest tādu likumu, kurus cilvēks pat nevar iztēloties, ko darīt tad, ja jāizvēlas starp ideālu fasādi un pašiem tuvākajiem?

Freiberģis I. „Dari, kas jādara” – Imanta Freiberga atmiņas.

Cīrulle G. „Kritiens uz augšu” – ko darīt, ja ideālo dzīvi aptumšo kāda kaislība – kaislība uz ēdienu, kas jau robežojas ar atkarību un, lai kādas tik diētas nav izmēģinātas, kādas viltības nav izgudrotas – viss velti.

Margarita „Domu un sapņu lidojums” – krājuma autore lewa Ivkina (Margarita) ir jauna, trausla meitene, kurai slimības dēļ liegta iespēja brīvi runāt un kustēties, bet, par spīti visām grūtībām, lewa ir piepildījusi savu sapni un izdevusi dzejoļu grāmatu.

Kancīte O. „Zem kuplajām gobām” – dzeja.

ĀRZEMJU LITERATŪRA:

Grigs (Grigorij Šašikjans) „Jēzus kaķis” – stāstu krājumu caurvij spilgtas bērniņas atmiņu ainas, kas atdzīvina traumatiskus pārdzīvojumus protezēšanas klīnikā Vācijā, neļauj aizmirst skolas laikā piedzīvoto līdzdalību vienaudža mobingā un vērojumi Erevānas ielās: īpaši izteiksmīgi ir “mazo cilvēku” portretējumi.

Krofta K. „Kāzu viesis. Es neļaušu tev aizmirst” – kāzu ceremonija ir īsa, visi aplaudē, bet kad Emīlija pagriežas pret viesiem, viņas sirds sastingst šausmās. Ir ieradies cilvēks, kurš var izpostīt visu, ko Emīlija tik rūpīgi ir veidojusi.

Robinsone E. „Mana vīra bērns” – vai Hanna un Deivids, veidojot kopīgu ģimeni, spēš samierināties ar dzīvi bez bērniem. Hanna to negrib pieļaut, bet cik tālu viņa ir gatava iet, lai kļūtu par māti?

Žibēla K. „Nevainīgo šķīstītava” – Tā bija iecerēta kā gadsimta iespaidīgākā laupīšana, bet izvērtās par asinspirti. Divi bojāgājušie un viens ievainotais.

Jansone A. „Tavā ēnā” – ve-

cākajam izmeklētājam un viņa komandai tiek uzticēta jauna lieta. Ezerā, iespūndēta mucā, mirusi tiek atrasta pirms desmit gadiem pazudusi sākumskolas skolotāja un vientuļā māte.

Linka Š. „Vientuļā nakts” – jauna sievietē viena pati brauc pa vientuļu tīreli. Nākamajā rītā viņa tiek atrasta noslepkavota savā automašīnā, kas ir gandrīz ieputināta sniegā uz lauku ceļa. Pēdas ved pagātnē uz kādu neatrisinātu lietu.

Pavičičs J. „Sarkanais ūdens” – 20. gadsimta beigas Horvātijā. Kara fonā risinās ģimenes traģēdija: nelielā ciematīnā pazūd meitene, un vienīgie, kas viņu turpmākos gadus desmitus turpina meklēt, ir ģimene.

NOZARU LITERATŪRA:

Milgrāve E. „Mikrofons” – no Atmodas laika pirmsākumiem līdz mūsu dienām.

„Ģenerālis Kārlis Goppers” – izdevums sagatavots 80 gadus pēc ģenerāļa Kārļa Goppa nāves. Tā ir grāmata par Latvijas patriotu, par Latvijas demokrātu, par Latvijas karavīru.

Riekstiņš J. „Varas patvaļa. Represīvo iestāžu nelikumības un noziegumi Latvijā 1944. – 1953.”

Svilāns A. „Eiropas skaistākie dārzeņi” – grāmatā ietvertās fotogrāfijas un asprātīgie stāsti ved pastaigā pa slaveniem dārzeņiem no Igaunijas ziemeļiem līdz Spānijas dienvidiem.

Fergusone A. „Noslēpumainais klejotājneris” – Klejotājneris ir viens no svarīgākajiem nerviem parasimpātiskajā nervu sistēmā – tas kontrolē ķermeņa automātiskās un neapzinātās funkcijas, piemēram, sirds darbību, gremošanu un imūnsistēmas darbību. Grāmata mūs iepazīstina ar klejotājnera ietekmi uz fizisko un

garīgo veselību.

Džonsone S. „Turi mani cieši līdzās” – septiņas sarunas mīlestības pilnai dzīvei mūža garumā.

JAUNĀS GRĀMATIŅAS BĒRNIEM:

„Aizraujošu faktu enciklopēdija”;

„Brigītas kaķēnīte”;

„Kā mizgrauzis atrada mīlestību”;

„Kas jūtām patīk”;

„Kika Mika visai ģimenei. Receptes”;

„Kukaiņi un zirnekļi” – grāmata ar lukturīti;

„Mortīna” un „Mortīna un briesmīgais brālēns”;

„Mūsu ēdiens” – sērija „Kādēļ? Kāpēc? Kā tā?”.

Cienījamais Ērgļu bibliotēkas lasītāj!
Varbūt Tev jau ir piemirsies, ka savulaik esi paņēmis lasīšanai bibliotēkas grāmatas, bet tā arī neesi atdevis tās atpakaļ. Mēs to neesam aizmirsušas un ļoti vēlamies, lai plauktos atgrieztos Jūsu paņemtās bibliotēkas grāmatas. Līdz septembrim ir iespēja nokārtot šos parādus, jo turpmāk stingrāk tiks sekots grāmatu lietošanas termiņiem. Atgādinām, ka soda naudas apmērs par kavējuma dienu ir 0,01 euro par katru grāmatu.

Ar cerībām gaidām šīs grāmatas:

„Nenodzēs gaismu”;

„Aplī”;

„Stopētāju lieta”;

„Eddas dziesmas”;

„Lidojuma trajektorija”;

„Bībeles enciklopēdiskā vārtnīca”;

„Skaistais dārz. Lielā rokagrāmata”;

„Netīrā”;

„Trīs vīri laivā, nerunājot ne-

maz par suni”;

„Dievu pilsētas meklējumos”;

„Latviešu vidū holohausta laika”;

„Viljams Ventons un Kristālportāls”;

„Dimanta zobens”;

„Visiem zēniem, kurus esmu mīlējis”;

„Danco tikai pēc savas stabules”;

„Ideālas mammas attīstošās nodarbības”;

„Patstāvīgais bērns vai kā kļūt par ideālu mammu”;

„Ballīte ar nakšņošanu”;

„Bille”;

„Ala”;

„Staburaga bērni”;

„Frederika”;

„Adrenalīns”;

„Tikai tu”;

„Desas piedzīvojumi”;

„Mazais pūķis Kokosrieksts un noslēpumainais tempļis”;

„Mīlestības aizvējā”;

„Spēlēt dzīvi”;

„Tukšais nams”;

„Piecūburis”;

„Ko vēlas sievietē”;

„Cilvēks dzīvo grupā”;

„Rūgto mandeļu pīrāgs”;

„Tumšās kaislības”;

„Slazds”;

„Baloži virs torņiem”;

„Illiāda”;

„Sasietā”.

Vecāki, lūdzu pamudiniet savus bērnu pārskatīt mājās rakstāmgaldus un plauktus un atdot bibliotēkas grāmatas līdz mācību gada beigām! Tās var atpazīt pēc grāmatas titullapā iespiestā zīmoga un inventāra numura vai svītrkoda uz grāmatas pēdējā vāka.

Jautā vai zvani, ja rodas jautājumi!

Tālrunis – 26160032

Sarmīte Dreiblete

Ērgļu bibliotēkas vadītāja

„Pulgosnieši” rullē!

Latvijas septiņi gulētāji (lācis, āpsis, jenotsuns, ezis, sikspārnis, susurs un lēcējpele) jau mostas no ziemas atpūtas, arī ļaudis sāk rosīties, rīkot pasākumus.

Mēs – Ērgļu tautas mūzikas kopa (TMK) „Pulgosnieši” – saņēmām vairākus ielūgumus piedalīties ar savu sniegumu sadziedāšanās saietos.

Aizbraucu, dziedāju kaimiņu ciemā, Lai manā balstiņā klausījās tautas.

23. martā Ērgļu TMK „Pulgosnieši” tika ielūgti piedalīties Suntažu kultūras namā pavasara sagaidīšanas, koku, putnu apdziedāšanas pasākumā. Bez mums bija ieradušies seši kolektīvi – „Ropaži”, „Urgas”, „Avots”, „Josta”, „Graudi”, „Saule” – katrs ar savu atšķirīgu repertuāru. Sadziedāšanās koncertu ievadījām mēs ar dziesmu „Meža mātes dziesma”.

Brauciens uz Suntažiem bija vērtīgs ne vien ar to, ka guvām ieskatu tālāku novadu kultūras un folkloras mantojumā, bet radās arī jaunas ieceris, jauni draugi. Paši bijām ļoti atpūtušies, klausoties, līdzdarbojoties 2,5 stundu garajā koncertā.

Stāvēju, dziedāju augstajā kalnā, Lai mana balstiņa skanēja tālu!

26. marta priekšpusdienā mēs, tautastērpos tērpušies, devāmies uz kalnu pie Ērgļu saietā nama, jo negaidot vadītāja Vineta Dāve bija saņēmusi uzaicinājumu no ReTV televīzijas raidījuma, lai mēs televīzijas skatītājiem parādītu Lieldienu norisi pie šūpolēm. Dziesmas „Spīdi nu, saulīte, ābeļu dārzā!” pavadijām appušķojām šūpoles ar līdzī atnestajiem pavasara ziediem un pūpolzariņiem, vīri izšūpoja mūsu Zelmiņu un citus dalībniekus. Dziedot izdejojām Ērgļos pierakstīto rotaļu „Nokul mani, māmuļiņā!”. Tad teicām ticējumus par šūpolēm, šūpošanas, Lieldienām. Minējām mīklas, *sitāmes* ar olām, ripinājām olas. Vineta Dāve pastāstīja par mūsu kopas darbošanos, iecerēm.

Martā Ērgļu tautas mūzikas kopas „Pulgosnieši” muzikālā vadītāja Vineta Dāve saņēma priekšlikumu no Mazozolu pagasta kultūras darba organizatoras Klintas Ielejas paviesoties Mazozolu pamatskolā kā folkloras kopai ar Lieldienu norisēm. Tika iestudēta diezgan plaša programma. 28. martā kolektīva vadītāja mūs aizveda uz kaimiņu pagastu. Pasākums norisinājās

Ērgļu tautas mūzikas kopa „Pulgosnieši” Suntažu kultūras namā. Benitas Nigales foto

Ērgļu tautas mūzikas kopa „Pulgosnieši” pie Ērgļu saietā nama. Ilzes Feldbergas foto

brīvā dabā pie skolas. Sākām ar dziesmu „Riti, riti, saulīte!”. Dziesmu „Atnāca Lieldiena” dziedājām kopā ar bērniem un skolotājiem. Kopā vārijām, krāsojām, ripinājām olas. Sešas dziesmas mijās ar divām dejām, kuras, kopā dziedot, dejojot, iemācījām visiem.

Vēl kopīgi pušķojām šūpoles, šūpojāmies, minējām mīklas, pastāstījām Lieldienu ticējumus. Bija

konkurss par skaistāko Lieldienu olu un mazas balviņas. Atvadījāmies ar dziesmu „Guli nu, Lieldiena, upītes malā līdz citam gadam”.

Jauki, ka iepazīnām Mazozolu pagasta bērņus, skolotājus, kuri bija atvērti, ieinteresēti līdzdarboties, iemācīties ko jaunu.

Paldies direktores pienākumu izpildītājai Verai Gruzniņai un skolotājiem par viesmīlīgo uzņemšanu savā mazajā, skaistajā skolīnā!

Mēs – „Pulgosnieši” – sirsnīgi pateicamies savai erudītajai vadītājai Vinetai Dāvei, kura mums māca, veido interesantus repertuārus, aicina meklēt jau aizmirstībā aizgājušos folkloras materiālus, melodijas.

Milda Brimerberga,
Ērgļu tautas mūzikas kopas „Pulgosnieši” dalībniece

„Vidzemes augstienes meži” sapulces norise Ērgļos

Marta beigās notika biedrības „Vidzemes augstienes meži” sapulce, kurā pārrunājām 2023. gada laikā paveikto.

Savos meža īpašumos ir gan atjaunoti izcirtumi, stādāt sertificētus egļu, bērzu, arī priežu un melnalkšņu stādus, gan veiktas kultūru kopšanas, atbrīvojot stādījumus no nevēlamajiem atvasājiem un apaugumiem.

Daudzos desmitos ha veiktas jaunaudžu kopšanas, jo biedrības biedri aktīvi iesaistās ES projektos visās kārtās, kad vien ir iespēja un kad platības atbilst attiecīgajiem nosacījumiem.

Esam piedalījušies arī Madonas Meža konsultāciju pakalpojumu centra organizētajās mācībās un semināros, gūstot jaunas atziņas un apskatot citu meža īpašnieku pieredzi.

Vestēniete Maija Ārente iepazīstināja ar valsts institūciju aktivitātēm dabas aizsardzībā, kam varētu būt ietekme arī uz meža īpašnieku darbību. Tāpat viņa mudināja aktīvi sekot jaunumiem

publiskās datu bāzēs, piemēram, Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu sistēmā OZOLS, kur var uzzināt par dabas vērtībām savā īpašumā. Šādu vērtību esamība uzliek meža īpašniekiem pienākumus tās saudzēt ar papildu pasākumiem, tai skaitā, ļoti bieži ar dažādiem saimnieciskās darbības probežojumiem.

Ir sācies pavasaris, kas ir īstais laiks meža atjaunošanai.

Novēlu visiem meža īpašniekiem darbu prieku un leprumu par saviem ļoti koptajiem mežiem.

Biruta Nebare,
biedrības „Vidzemes augstienes meži” valdes priekšsēdētāja
Foto no **Birutas Nebares** personīgā arhīva

Iespēja saņemt Jāņa Slaidiņa grāmatu „No Krimas līdz Marinkai”

2024. gada 10. martā Ērgļu saietā namā notika tikšanās ar Latvijas Nacionālo bruņoto spēku (NBS) majoru, Zemessardzes štāba virsnieku Jāni Slaidiņu, kā arī pasākumā klātesošs bija Zemessardzes 19. Kaujas nodrošinājuma bataljona komandieris pulkvežleitnants Kaspars Auzenbahs.

Uz tikšanos bija ieradušies daudz interesentu no tuvākas un tālākas apkārtnes. Diskusijā bija iespēja uzzināt par karadarbību Ukrainā, kā arī rast atbildes uz dažādiem jautājumiem.

Tikšanās laikā tika saziēdota nozīmīga summa dronam, ko Slaidiņa kungs televīzijas pārraidē no-

dēvēja par Ērgli.

Kā tikšanās laikā tika solīts, apmaiņā pret ziedojumu Ukrainas bruņotajiem spēkiem ir iespēja saņemt grāmatu „No Krimas līdz Marinkai”. Tikšanās laikā tas nebija iespējams, jo tika gaidīta grāmatas atkārtota izdošana. Nu tas ir noticis, un 97 grāmatas ir atvestas uz Ērgļiem.

Aicinām tās bez maksas saņemt Ērgļu saietā namā un Ērgļu bibliotēkā.

Sīkāka informācija pa tālr. 28679036 (Andris Bukovskis).

Sandra Avotiņa,
Ērgļu saietā nama vadītāja

„Satiec savu meistaru!” radošā darbnīca Ērgļu saieta namā „Celu jostas”

6. aprīlī Ērgļu saieta namā Latvijas Nacionālā kultūras centra (LNKC), pašvaldības un amatu meistaru kopīgi rīkotā pasākuma „Satiec savu meistaru!” ietvaros notika celu jostu aušanas praktiskā nodarbība.

Meistara vadībā celu jostu aušanas pamatus apguva desmit rokdarbnieces. Katra dalībniece darināja savas skujainās jostas paraudziņu. Nodarbības dalībnieces galvenokārt bija vietējās rokdarbnieces, bet interesentes bija mērojušas ceļu arī no Jēkabpils, Ļaudonas un Madonas.

Nodarbību beidzot, dalībnieces bija priecīgas par paveikto un apņēmības pilnas iesāktu turpināt.

Celu jostu aušanas nodarbību vadīja Latvijas Amatniecības Kameras aušanas amata meistare Rudīte Platā.

Uzziņai. Tautiskas jostas var darināt, gan aužot (audenes), gan celojot – nevis ar stellju palīdzību, bet ar īpašiem celu dēļšiem. Celi, celošana, celu jostas – to varēja iemācīties šajā radošajā darbnīcā.

Celošana ir višanas un aušanas apvienojums, kas mūsdienu latviešu valodā savu nosaukumu

iegūvis no celu gatavošanai nepieciešamā darba rīka – celu dēļša. Senatnē celaines izmantoja audumu malu veidošanai, aužot stāvu stellēs, apgērba saturēšanai un rotāšanai. Celošanas tehnika ir

neatņemama prasme arī šodien, darīnot savu tautastērpu.

Rudīte Platā,
Tautas lietišķās mākslas studijas „Ērgļi” vadītāja
Sandras Valaines foto

Lieldieniņu skaņu rīts Ērgļu saieta namā

31. martā – Lieldienu rītā – Ērgļu saieta namā mazos dejotājus, dziedātājus un viņu vecākus, radus un draugus, kā arī visus pārējos Lieldienu svinētājus sagaidīja Čālis ar savu mazo palīgu Dārtu, lai kopā dziedātu, dejotu, jokotu, smietos, ripinātu olas un šūpotos.

Sākumā skatītāju vērtējumam tika sniegtas bērnu deju kolektīvu „Pienenīte” un Ērgļu vidusskolas 1. klases un 4. – 6. klašu skolēnu deju kolektīva dejas, kas 12. aprīlī bija jārada Madonas novada skolēnu deju kolektīvu skatē.

Mazo dziedātāju konkursa „Ērgļu Čālis 2024” dalībnieki bija drosmīgi un apņēmīgi iepriecināt skatītājus. Tā Ketlīna Leitāne dziedāja dziesmu „Vāru, vāru putriņu”, trīsgadīgā Evelīna Bolzāne mazliet bikli, bet noturīgi dziedāja dziesmu „Rotālietu maršs”, Katrīna Ābela – „Skuķīt, puķīt”, Mare Lapsa skanīgi dziesmā atainoja, kas notiek Peļu dzirnavās. Dziesmu „Pil, pil” braši dziedāja Reinis Bukovskis. Bella Denisova dziedāja un arī muzicēja dziesmā „Tērcītes”, Megija Picka dziedāja par ūsaino puķi, Dainis Grinciņš dziedāja „Drupatiņa”, Elza Pundure dziesmā atainoja, kā saulītē spēlēja Sauleszaķēni, Rebeka Māra Jankava skaisti dziedāja dziesmu „Lelles jaka”, Miķelis Ūdris

apbrīnojami Dinozauru dziesmā prata izrunāt visus sarežģītos dinozauru nosaukumus, bet koncerta noslēgumā Amēlija Vilma Vīgante dziedāja skaisto dziesmu „Sveika, rotaļlietu kaste”.

Dziedātāji saņēma pārsteiguma balviņas, kā arī krāsotas Lieldienu olas. Jaunos māksliniekus ar dejām sveica sporta deju kolektīva „Vizbulīte”dejojāji.

Jautro rītu papildināja zīmējumu izstāde, kur varēja aplūkot zīmētos Lieldienu zaķus. Zīmējumus bija zīmējuši: Miks, Justīne, Dārta, Linards, Dins, Elizabete, Rūdolf, Egija, Beāte, Vika, Ieva, Valters, Mejuhārda, Markuss, Kristena, Megija, Lora, Kārlis, Namejs, Valters, Elza, Bernadeta, Kate M., Laine, Laima, Dārta, Miks Ž., Renārs, Adrians, Laima, Beāte, Rebeka Māra, u.c.

Ikviens varēja samīļot un pacienāt arī īstus Lieldienu zaķus, ko no savas saimniecības bija atvedusi Aija Apīne.

Noslēgumā visi tika aicināti uz olu ripināšanu un šūpošanu.

Paldies visiem mazajiem māksliniekiem un viņu skolotājiem, vecākiem un atbalstītājiem!

Sandra Avotiņa,
Ērgļu saieta nama vadītāja

Sēklu lolotāju vēstneši aicina: iesaisties sēklu maiņā un veido dārznieku pulciņus

Ir klāt jauna sezona, kurā izaudzēt savai ģimenei veselīgu ražu. Rosīgākie jau februārī uzsākuši savu sēklu krājumu pārskatīšanu un pat jau iesējuši pirmos kultūraugus. Šo rošību veicinot, dažādās Latvijas vietās darbību uzsākuši arī sēklu maiņas vēstneši no Latvijas Permakultūras biedrības.

Sēklu maiņa ir neformāla kustība, kas veido sēklu apmaiņu loloto un mantoto kultūraugu saglabāšanas nolūkos, ko Latvijā veicina un koordinē Latvijas Permakultūras biedrība. Šis kustības pamatā ir:

- pašpietiekamība;
- nepārtraukta zināšanu padziļināšana;
- savstarpēja pieredzes apmaiņa un atbalsts.

Sēklu maiņas punktus iedzīvotājus aicinām nest pašu savāktās sēklas no kultūraugiem, kas vismaz divus gadus audzēti pašu dārzos. Visām sēklām pierakstāma un glabājama informācija par sēklu lolotāja vārdu, sēklu ievākšanas gadu, atzīmējamas auga īpašās pazīmes. Kad sēklas tiek izplatītas maiņas punktā sēklu lolotāju starpā, reģistrēts tiek arī sēklu saņēmējs un tā atrašanās vieta. Tas ir svarīgi, lai nodrošinātu izsekojamību sēklām, to izplatībai Latvijā un apkopotu atziņas no dažādu audzētāju pieredzes dažādos Latvijas reģionos.

„Viena un tā paša lolotā vai mantotā kultūrauga audzēšana notiek dažādos dārzos pie dažādiem dārzkopjiem. Piemēram, ja „ledzēnu” Maijas saldīte dārza zirņi aug 10 dārzos, dārzkopji veic novērojumus, salīdzina ar citiem līdzīgiem zirņiem un pēc tam rudenī

vai ziemā novērojumu rezultātus izklāsta pārējiem pulciņa dalībniekiem vai citiem Latvijas sēklu lolotājiem. Tā vairāku gadu gaitā jau uzkrājas vērtīga informācija un atziņas. Turklāt dārzkopji turpina atlasīt vērtīgākos eksemplārus no katra auga – nākamā gada sēklai. Tā 2– 29 gadus lolotas sēklas ir kā amatnieka darinājums, 30 un vairāk gadus ievāktās kā ģimenes relikvijas,” stāsta Sandra Stabinge, sēklu lolotājas vēstnešu

koordinatore.

Gadu no gada turpinot lolot kultūraugus, noris tautas veikta selekcija/ kultūraugu evolūcija. Varam uzskatīt sēklu lolotājus par tautas „zinātnisko institūtu”, kura darbības rezultātā izveidojas konkrētā dārzkopju pulciņā un apkārtnē iecienīto kultūraugu izlase, kas ir noturīga pret klimata pārmaiņām, pielāgojusies vietējiem apstākļiem un saglabā bioloģisko daudzveidību.

Permakultūras un augu sēklu lolotāju vērtību sistēma ir skaidra:

- dzīva augsne ar tajā dabīgi mītošajām dzīvajām būtnēm, tostarp mikroorganismiem, sliekām;
- bagāta, dabīga dārza ekosistēma;
- saimniekošana bez sintētiskiem mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļiem, iedzīļinoties dabas procesos un negribēto „kaitēkļu” dzīves ciklos, un ar zināšanām noturot tos ražai nebūtiskos daudzumos.

Šogad pirmo gadu dažādās vietās Latvijā sēklu lolotāji sāk veidot dārzkopju sēklu lolotāju pulciņus, lai, regulāri tiekoties, stiprinātu savas prasmes, veidotu sadarbī-

bas un atbalsta tīklu savā apkārtnē.

Darbošanos dārzkopju sēklu lolotāju pulciņā varētu salīdzināt ar darbošanos kādā folkloras kopā, adīšanas pulciņā vai tamlīdzīgi. Šeit aktīvākos iedzīvotājus vieno kopīga interese par dārzkopību, kopēji izaicinājumi un iespēja dalīties ar uzkrātajām zināšanām un darba augļiem. Piedaloties vietējā dārzkopju pulciņā, mēs:

- vairojam zināšanas un dalāmies ar tām, kļūstot arī paši zināšāki dārzkopji;
- iegūstam labu un veselīgu ražu un skaisti iekoptu dārzu;
- izveidojam apkārtnē kultūraugu izlasi, kas ir pielāgojusies vietējiem apstākļiem;
- dalāmies ar ražas pārpalikumu, atdodot citam to, kas bagātīgi izaudzis, un saņemot no cita dārza to, kas pietrūkst un noder;
- domājam – nevis „vai, vai”, bet „gan Tev, gan man” – veicinot uz risinājumiem virzītu domāšanas veidu.

„9. martā mums bija pirmā tikšanās Liepājā, kad beidzot tā pa istam atklājām Liepājas sēklu

maiņas punktu, jo iepriekšējos gados tam nebija sava koordinatora un tāpēc tas īsti nedarbojās. Tagad tik tikko sākam, arī pati vēl turpinu mācīties un gūt pieredzi. Pirmajā tikšanās reizē pie veikala GEMOSS sēklu maiņas stenda bija sapulcējušies apmēram 10 cilvēki. Atklāšanā painformējam, kas īsti ir mantots kultūraugs un kā notiek sēklu maiņa, padalījām sēkliņas. Vienai sievietei bija līdzī daudzgadīgie sīpoli, cita dāma bija atnesusi no vecmāmiņas mantotos ziemas ķiplokus, kuru vēsture ģimenē pārsniedz 60 gadus, dalījās ar savas ģimenes mantotajiem pelēkajiem zirņiem. Nākamās tikšanās plānotas **12. aprīlī un 7. maijā plkst. 17.00 tajā pašā vietā – pie veikala GEMOSS sēklu stenda.** Tiksimies, mainīsimies ar sēklām un stādiem, runāsim gan par sēklām, gan arī par augsni – par to, kā to ielabot ar dažādām metodēm. Viss ir procesā, varbūt atnāks trīs cilvēki, varbūt pieci vai desmit... Galvenais, ka esam sākuši!” par Liepājas dārzkopju sēklu lolotāju pulciņu stāsta sēklu lolotājas vēstnese

Sintija Jurķe-Jankus.

„Mums Aizkrauklē sēklu maiņai šogad jau būs ceturrtā sezona. Sēklu lolotāju tikšanās organizēju divreiz gadā – pavasarī, kad ir atklāšana sēklu maiņas punktam, un rudenī, kad sanākam uz tādām kā ražas svētkiem. Ražas svētkos ar ābolmaizēm un tēju iesaistāmies brīvā sarunu aplī. Par savu pieredzi, kā veicās, stāstām par jaunumiem dārzā, izvīrzām dažādas tēmas, piemēram, pagājušogad daudz dalījāmies pieredzē par ķiploku audzēšanu. Kādi atnes, kas palicis pāri no ražas, padalās, mainās.

Šo modeli šogad atnesu arī uz Ērgļiem. 19. martā notika atklāšanas pasākums Ērgļu bibliotēkā, uz kuru ieradās prāvs interesentu pulciņš, bet sēklu maiņas punkts ir atvērts un uzturēts Mālkrogā. Veikals „Mālkrogs” jau vairākus gadus uztur pavasaros stādu maiņas punktu, tad nu šogad mēs pievienojamies ar sēklu maiņu un ZeroWaste iniciēto dārzkopības inventāru maiņu, kā arī būs sludinājumu dēlis „Meklē – Piedāvā”. Viss vienā punktā!” par dārzkopības sēklu lolotāju pulciņu darbošanos informē sēklu lolotājas vēstnese Indra Gaivare.

Visus interesentus aicinām uz zināt par sev tuvāko sēklu maiņas punktu (Lietovelp.lv), iesaistīties sēklu maiņas pasākumos un vietējo dārzkopju pulciņā un piedalīties kultūraugu tautas selekcijas procesā.

Lasi vairāk: mantots.permakultura.lv/seklu-maina.

Informāciju sagatavoja
Sandra Stabinge,
Latvijas permakultūras biedrības
Sēklu lolotāju vēstnešu koordinatore
Tālrunis uzziņām: 29259942

Redakcijas sleja

Šis mēnesis ir kā pavasara mūzika, kas atskan pēc ilgas ziemas miega. Tas ir mēnesis, kad daba atdzīvina savu skaistumu, un mēs paši sajūtamies kā jaunradīti.

Aprīlis ir pilns ar pārsteigumiem, smiekiem un krāsām, un arī ar daudziem interesantiem pasākumiem. Daudziem tas pagājis, intensīvi dejojot, piedaloties koncertos, skatē. Skolēni ir pabijuši nometnē, kurā pavasaris parādīja arī savu skarbumu. Ēnu dienā jaunieši bija aizbraukuši skatīties, kā strādā dažādu profesiju pārstāvji, iepazīstot viņu ikdienu. Varbūt kāds jau ir paspējis apmeklēt iecerētās skolas atvērto durvju dienu, lai uzzinātu, vai tur vēlas nākotnē mācīties.

Pavasaris rosina būt darbīgiem. Līdz mācību gada beigām vairs nedaudz vairāk kā mēnesis!

Paula Konovalova,
9. klases skolniece

Skolas mācību priekšmetu olimpiāžu uzvarētāji

Matemātika

4. klase

- Katrīna Āzena
- Lora Houpa Mačuka
- Oskars Feldbergs, Marta Opincāne

Latviešu valoda

4. klase

- Katrīna Āzena
- Marta Opincāne
- Annija Dardete

5. klase

- Kate Māliņa
- Laima Lelde Kalniņa
- Miks Smeilis

Vizuālā māksla

7. klase

- Evelīna Zariņa,
- Marta Beāte Zosāre
- Evelīna Kļaviņa, Paula Simona Spāile

8. klase

- Samanta Liepiņa, Anna Ludborža
- Gustavs Mucenieks, Tots Olivers Olte

Novada matemātikas olimpiādes uzvarētāji

Laila Lelde Kalniņa, 5. klase –

1. vieta

- Verners Kalniņš, 6. klase – **1. vieta**
Una Sipčenko, 7. klase – **2. vieta**
Kārlis Dūdums, 8. klase – **2. vieta**

Zibakcija „Zini reizrēķinu!”

Lai rosinātu skolēnus atkārtot reizrēķinu un popularizētu reizrēķina nozīmi gan vielas apgūvē dažādos mācību priekšmetos, gan sadzīvē, skolā no 2023. gada decembra noritēja zibakcija „Zini reizrēķinu!”, kuru organizēja skolas dabaszinātņu, matemātikas un tehnoloģiju jomas metodiskā komisija.

Zibakcija noritēja divās kārtās. Pirmajā kārtā dažādos laikos 3. – 12. klases skolēni tika aicināti vienas minūtes laikā uzrakstīt atbildes 20 automātiski ģenerētiem reizrēķina piemēriem. Jāsaka, ka šajā laikā var paspēt tikai uzrakstīt rezultātus, ja zina atbildi, taču nevar paspēt aprēķināt ar saskaitīšanu, atņemšanu vai kā citādi.

No katras klases skolēni ar labākajiem rezultātiem (bez kļūdām, ar vienu vai divām kļūdām) piedalījās otrajā kārtā. Šajā pārbaudījumā piedalījās 28 skolēni. Šoreiz bija jāzina viss reizrēķins, izņemot reizināšanu ar 1 un 10. Tātad – 36 piemēri 90 sekundēs. Te bija svarīga gan precizitāte, gan ātrums.

Izrādās, ka ļoti labi un bez kļūdām reizrēķinu zina vien astoņi skolēni, no kuriem trīs skolēni to tikko apguvuši, jo mācās 3. klasē.

Aicinu visus skolēnus ļoti apgūt reizrēķinu, jo tas ļoti palīdz mācību procesā dažādos priekšmetos.

Anita Muša,
matemātikas skolotāja

Dzīvo zaļi!

Ērgļu vidusskolas skolēni un darbinieki dzīvo zaļi! Jā, tieši tā, jo kopš aprīļa sākuma Ērgļu vidusskolas vestibilā pie sporta zāles atrodas depoziņa konteiners, kuru gan skolēni, gan skolas darbinieki un viesi ir aicināti izmantot, lai šķīrotu atkritumus.

Visi zina, ka konteiners ir paredzēts depoziņam, kuru skolēnu dome vēlāk nodod depoziņa punktā un iegūtos līdzekļus izmanto dažādu pasākumu un aktivitāšu organizēšanai Ērgļu vidusskolā. Skolēni saredz šo iniciatīvu kā lielisku iespēju rūpēties gan par savu apkārtni, gan arī iespēju nederīgas lietas pārvērst lietderīgos un jēgpilnos resursos.

Ideja par depoziņa konteineru nāca no direktores vietnieces saimnieciskajā jomā Valdas Griekšnes, bet skolēnu dome uzņēmas atbildību par konteineru un tā saturu. Jāpiemin, ka arī pats konteiners ir „zaļš”, veidots no dabīgiem materiāliem, kas ir kā papildu „odziņa” zaļajam kursam.

Ērgļu vidusskolā atkritumu šķīrošana nav sveša, jo jau vairākus gadus ir pieejami atsevišķi

konteineri stiklam, papīram un plastmasai gan gaitenī pie ēdamzāles, gan klašu telpās, kurās skolēni īpaši domā par zaļo dzīvesveidu.

Aicinām arī citas iestādes šādā veidā rūpēties par mūsu apkārtni.

Ērgļu vidusskolas skolēnu dome
Klintas Ielejas foto

Erudīcijas konkursā „Erudīts – 25”

2024. gada 11. aprīlī mēs – Ērgļu vidusskolas 7. klases skolēni – piedalījāmies erudīcijas konkursā „Erudīts – 25”, kas norisinājās Taurupes pamatskolā. Taurupes pamatskolā šis konkurss norisinās 25. reizi, tāpēc arī tādā nosaukums.

Komandā bija četri skolēni. Ērgļu vidusskolu pārstāvēja Una Sipčenko, Evelīna Kļaviņa, Endijs Cepurītis un Ingus Zunde. Bez mums vēl tur bija skolēni no Ķeipenes pamatskolas, Madlienas vidusskolas, Mazozolu pamatskolas, Taurupes pamatskolas un Zaubes pamatskolas.

Konkursā bija jāatbild uz jautājumiem par matemātiku, vēsturi, ģeogrāfiju, mūziku, latviešu valodu, literatūru, bioloģiju, teātra mākslu un angļu valodu. Visgrūtāk

mums veicās ar ģeogrāfijas jautājumiem, bet kopumā uzdevumi bija ļoti interesanti. Komandai sadarbojoties, viss bija paveicams. Kamēr gaidījām žūrijas paziņojumu par rezultātiem, piedalījāmies sportiskās aktivitātēs, kur varējām iepazīties ar citu skolu skolēniem. Kopumā mēs ieguvām 1. vietu.

Mūsuprāt, šī bija ļoti laba pieredze. Mēs jutāmies pagodināti par tādu iespēju. Paldies arī mūsu klases audzinātājam Evijai Freivaldei par atbalstu!

Una Sipčenko, Evelīna Kļaviņa,
7. klases skolnieces
Taurupes pamatskolas organizatoru foto un Evijas Freivaldes,
7. klases audzinātājas foto

Iepazīstot profesijas

5. aprīlī es braucu uz Cesvaines vidusskolu, lai piedalītos pasākumā „Karjernīca – 3”, kura ietvaros bija iespējams iepazīt Valsts policiju – izglītība un iespējas.

Ciemos bija atbraukuši Valsts policijas koledžas pārstāvji. Mums tika izstāstīts viss par koledžu un kādas mums ir iespējas, ja mēs dodamies tur mācīties. Bija dažādi paraugdemonstrējumi, uzstājās arī kinologi ar saviem suņiem. Vārēja apskatīt daļu no policijas ekipējuma, kā arī mašīnu.

Manuprāt, šī bija lieliska iespēja ieskatīties viņu ikdienā un saprast, ko policisti dara. Ļoti noderīgi bija parunāt ar koledžas audzēkņiem un uzdot dažādus jautājumus.

Šis, manuprāt, bija lielisks pasākums, jo mums pastāstīja visu par mācību iestādi un iedvesmoja, lai mēs dodamies mācīties uz Valsts policijas koledžu.

Edvīns Boļbans,
11. klases skolnieks

Ceļā uz Skolēnu dziesmu un deju svētkiem

Katru gadu Ērgļu vidusskolas dejotāji ar lielu entuziasmu piedalās deju skatēs, taču šogad viņu centieni, gatavojoties XIII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem, ir svarīgāki kā jebkad. Konkurence ir kļuvusi intensīvāka, un rezultāti skatē ir nozīmīgāki. Šī skate parāda, cik kolektīvu katrā novadā gatavojas Latvijas Skolu jaunatnes deju svētkiem, cik labi veicas deju apgūšana. Nākamajā gadā skatēs tiks atlasīti deju kolektīvi, kuri gūs iespēju piedalīties Skolēnu dziesmu un deju svētkos.

Jau vairākus mēnešus deju kolektīvi ir ieguldījuši savu laiku, lējuši sviedrus, pinuši matus un gludinājuši tērpus, lai deju skatē iegūtu labus rezultātus un iepriecinātu deju kolektīvu vadītāju Antru Grinbergu.

12. aprīlī vislabāk ieguldīto darbu atspoguļoja 5. – 7. klases kolektīvs ar iegūto pirmo pakāpi. Protams, lieliski nodejoja arī visi pārējie kolektīvi, kuri sasniedza otro pakāpi.

Tomēr, lai vēl košāk paspīdētu visu acīs, nākamajā gadā visi uz mēģinājumiem ieradīsimes biežāk un tajos centīsimes vēl vairāk, lai pārspētu šī gada rezultātu un iegūtu augsto – pirmo pakāpi. Viss, protams, par prieku pašiem dejotājiem, vecākiem, Ērgļu vidusskolai un kolektīvu vadītājam Antrai Grinbergai.

Līna Madsena,
9. klases skolniece

Lielais paldies visiem atbalstītājiem, kuri pina matus, sēja pastalas, atšuva, piešuva, gērba, ēdināja, dancināja... Nevaru nemaz uzskaitīt, cik karsti mums gāja. Un paldies mammām

– Dārtas mammai, Kārļa mammai, Toma mammai, Rūdolfa mammai, Frīda un Pētera mammai, Rebekas mammai. Īpašais paldies Paulas, Klāva un Elzas mammai, jo viņas bija kopā ar dejotājiem, atbalstot visas dienas garumā. Šoreiz pieaugušo palīdzība bija nepieciešamāka vairāk nekā citu reizi. Pateicos direktorei par kopā būšanu. Bet

vislielākais paldies Sandrai K. par visu kopā savākšanu, Anitai par pastalu siešanu, Sandrai S., Lienai par jaunāko dejotāju aprūpi. Bērni bija lieliski!

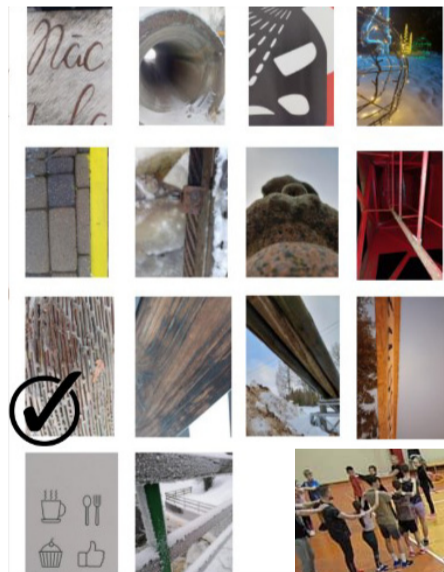
Antra Grinberga,
Ērgļu vidusskolas deju kolektīvu vadītāja
Foto no personīgā arhīva

Vecāku vakars „Iekustini pavasari!”

Kādu laiku jau mums glaimo aprīļa saulīte, taču nemaz ne tik sen, martā, Ērgļu vidusskolā notika liela rosība, jo norisinājās gan skolas padomes organizētais „Ērgļu vidusskolas Ārgājis 2024”, gan tradicionālās vecāku dienas, šogad – vecāku vakars „Iekustini pavasari!”.

„Ērgļu vidusskolas Ārgājis 2024” norisinājās no 11. līdz 20. martam. Konkursa mērķis bija veicināt Ērgļu vidusskolas skolēnu un viņu vecāku, vecvecāku, aizbildņu aktīvu atpūtu svaigā gaisā, vienlaikus iepazīstot dažādus objektus Ērgļu apkārtnē. Ikviens Ērgļu vidusskolas skolēns un vecāks e-klasē saņēma konkursa nolikumu ar uzdevumiem un E. Tiltanova veidoto karti ar objektiem, kas bija jāatrod, jānofotografē un jāiesūta, lai žūrija rezultātus varētu apkopot un novērtēt.

Konkursa rezultāti tika paziņoti 22. martā vecāku vakarā „Iekustini pavasari!”, kuru atklāja M. Feldbergs ar aizraujošu saliedēšanās aktivitāti vairākiem desmitiem Ērgļu vidusskolas skolēnu, viņu vecākiem un vidusskolas darbiniekiem. Šogad konkursā kopumā divās klašu grupās – 1.–6. klase un 7.–12. klase – savu daļību pieteica 18 skolēni. Labākais rezultāts 1. – 6. klašu grupā bija Šarlotei un Katrīnai Āzenām, bet 7. – 12. klašu grupā uzvaras laurus plūca Samanta Ungure. Jāatzīmē, ka visu dalībnieku iesūtītās fotogrāfijas izstaroja mīļumu un kopā būšanas prieku. Paldies visiem dalībniekiem! Par balvām

konkursa dalībniekiem parūpējās R. Lapsa un „Lapsu koks”, un I. Feldberga un Ērgļu tūrisma informācijas centrs.

Pēc atklāšanas ceremonijas sanākušajiem skolēniem un viņu vecākiem bija iespēja veikt dažādas aktivitātes – izmēģināt savu veiklību R. Lapsas vadītajā stacijā „Bumba vārtos”, E. Tiltanova

„Sportiskajā stafetē” un I. Dūmas organizētajā stacijā „Bumba un grozs”. K. Bukovska un I. Rone deva iespēju tuvāk iepazīt Ērgļu vidusskolu „Prāta vingrotavā”, bet S. Ekerte ļāva radoši darboties darbnīcā „Pirkstiņi kust”. Garšīgi paēst un baudīt atmosfēru varēja Ērgļu vidusskolas skolēnu domes iekārtotajā kafējnīcā, kurā

saimniekoja K. Līgere un „KL kūkas”, bet iegrimt cukurvates mākonī varēja pie M. Feldberga „Cukurvates spotiņā”.

Paldies visiem pasākuma apmeklētājiem un organizētājiem! Īpašs paldies K. Bukovskai par plānošanu un organizēšanu. Uz tikšanos nākamgad!

Klīnta Ieleja,
Ērgļu vidusskolas ārpusklasses darba organizatore
Kaivas Bukovskas foto
Konkurss „Ārgājis 2024”
Foto no **Šarlotes un Katrīnas Āzenu** personīgā arhīva
Konkurss „Ārgājis 2024”
Foto no **Samantas Ungures** personīgā arhīva

Ieskandinām Lieldienas!

27. martā Ērgļu vidusskolā norisinājās Lieldienu pasākums, ko vadījām mēs – 5. klases skolēni.

Lai pasākums būtu daudzveidīgs, izdomājām dažādus uzdevumus katrai klašu grupai.

- 1. – 3. klase pildīja stafetes, minēja mīklas un ripināja krāsīgās Lieldienu olas. Bērni bija priecīgi un aktīvi līdzdarbojās.

- 4. – 7. klase spēlēja miklu orientēšanos pa skolas 1. stāvu un

gāja rotālās.

- 8. – 12. klase minēja Lieldienu dziesmas, minēja, kuriem putniem pieder dažādās olas, kā arī spēlēja viktorīnas par Lieldienu.

Lai krāsains un skaists pavasaris!

**5. klases skolēni
Gintas Širones,**

5. klases audzinātājas, foto

Ēņu diena uzņēmumā Latvijas Mobilais Telefons

4. aprīlī es pieteicos Ēņu dienai, jo vēlējos kaut ko jaunu piedzīvot un uzzināt. Man šis bija kaut kas jauns, jo šī bija pirmā reize, kad es pieteicos kādu ēnot. Es pieteicos ēnot LMT IT projektu vadītāju Astru Cīruli.

No rīta pēc registrēšanās mums pastāstīja par pašu uzņēmumu, cik tas ir liels un kādas iespējas tur ir. Tad devāmies pie izvēlētajiem LMT speciālistiem. Mūs izveda mazā ekskursijā pa LMT ēku un iepazīstināja ar dažiem darbiniekiem, kuri tur strādā. Pēc tam mēs iegājām vienā no kabi-

netiem. Tur mums izstāstīja sīkāk par šo profesiju, kas ir IT projektu vadība, kādas ir projektu vadības metodes, kādi ir projektu vadības rīki un kādas ir citas IT profesijas. Mums pat bija iespēja sazināties ar LMT IT testētājiem un programētājiem. Šie darbinieki pastāstīja, kāda ir viņu pieredze un kā viņi nonāca LMT.

Kad mēs bijām pabeiguši sarunu ar ēņu devēju un viņas kolēģiem, devāmies uz telpu, kur sapulcējās visi LMT ēnotāji. Mums bija jāaizpilda anketa un jāpiedalās mazā LMT hakatonā. Tur mēs

sadalījāmies četrās grupās. Katrai grupai bija jāizpilda citādāks uzdevums. Manai komandai vajadzēja izveidot LMT e-veikalam jaunu produktu, kas piesaistītu cilvēku uzmanību un kas atšķirtos no citām precēm.

Šāda bija mana diena LMT kā ēnotājai. Un jau pirmajā reizē man tur ļoti patika. Es nenožēloju, ka pieteicos. Vēlētos nākamgad piešķirties vēlreiz uz LMT, bet ēnot vēl citu profesiju.

Paula Konovalova,
9. klases skolniece

Āra nometne Ļaudonā

5. aprīlī es kopā ar jaunsargiem devos uz āra nometni Ļaudonā, kur bija plānota pajumtes celšana, ēst gatavošana, kā arī nakšņošana āra apstākļos. Cēlāms agri, jo plkst. 11.00 bija jāizbrauc, pirms tam visi kopā tikāmies jaunsardzes kabinetā un pārrunājām vēl pāris lietas. Visi sasēdāmies autobusā un devāmies ceļā uz Ļaudonu, pa ceļam paķērām vēl pāris jaunsargus no citām vietām pirms ierašanās galamērķi.

Nonākot Ļaudonas pamatskolā, visi kopā sasēdāmies un pārrunājām dienas kārtību, kā arī parakstījāmies par drošības noteikumu ievērošanu. Kad viss bija izrunāts, sākām nelielu pārgājienu uz mežu, kur nakšņosim un uzturēsimies atlikušo laiku.

Ierodoties nometnes vietā, visi uzreiz ķērāmies pie pajumtes būvēšanas, kurai izmantojām pančos, zarus, kā arī eglu skuju. Kad visas pajumtes bija uzceltas, mēs sākām gatavot ēst. Ēdienkartē bija zupa, ko gatavojām visi kopā, katrs palīdzot darīt to, ko prot – vai nu tā ir dārzeņu griešana, vai malkas cirša-

na ugunsuram. Katram bija jāpieliek roka, lai lielais darbs uz priekšu iet. Kad vakariņas bija gatavas, visi kopā sasēdāmies ap ugunsuram un paēdām.

Pēc vakariņām katrs varēja pavadīt savu laiku, kā vien vēlas, bet lielākā daļa sēdēja ap ugunsuram un dziedāja dziesmas, kā arī vienkārši labi pavadīja laiku sarunās. Pēc kāda laika visi devāmies gulēt,

jo bijām jau noguruši un zinājām, ka ir jāuzkrāj spēki nākamajai dienai. No rīta cēlāmies un katrs gatavojām savas brokastis, rīta ēdienkartē bija auzu putra, jogurts, kā arī banāni. Mums bija iepianotas dažādas dienas aktivitātes, bet diemžēl slikto laikapstākļu dēļ tās tika atceltas. Rezultātā mums bija daudz brīva laika līdz mājup došanās brīdim. Tādēļ līdz tam paspējām izvārtīt vēl vienu zupas katlu, un visi kopīgi pie ugunsuram atkal paēdām.

Tad jau bija pienācis laiks doties mājup. Visi izjaucām savas celstās pajumtes un pārliecinājāmies, ka aiz mums paliek sakopta vieta. Un tad jau devāmies atpakaļ uz skolu, kur visi atvadījāmies un devāmies mājup.

Man pašai ļoti patika nometne, jo šī bija pirmā reize, kad nakšņoju mežā. Es ieguvu daudz jaunu prasmju. Ceru, ka drīzumā varēšu doties atkal uz kādu šai līdzīgu nometni.

Ramona Renckulberga,
8. klases skolniece
Ramonas Renckulbergas foto

Jauno vokālistu konkursā „Ērgļu cālis 2024”

Pirmsskolas izglītības iestādē „Pienenīte” 21. martā plkst. 10.00 skanēja mazo vokālistu balsis konkursā „Cālis 2024”. Konkurssā piedalījās Ketlīna Leitāne, Evelīna Bolzāne, Katrīna Ābela, Mare Lapsa, Reinis Bukovskis, Bella Denisova, Dominiks Pilsētnieks, Paula Bolzane, Frīdis Zaretoks, Pēteris Zaretoks, Anna Zosāre, Emīls Smeilis un Elza Spaile, kā arī Viktorija Jurkovska, Gustavs Koklačovs, Megija Picka, Miķelis Opincāns, Viktorija Muceniece, Karlīna Konovalova, Dainis Grīnciņš, Elza Pundure, Rebeka Māra Jankava, Miķelis Ūdris, Amēlija Vilma Vīgante.

Tas bija satraukums gan maziem, gan lieliem. Gatavojoties dziedātāji bija uzsākuši jau laicīgi, dodot iespēju visiem mūzikas nodarbību laikā vingrināties dziedāt individuāli pie mikrofona paša izvēlētu dziesmiņu. Visi zina, ka tas nav vienkārši – uzstāties publikas priekšā, pārvarēt uztraukumu, it sevišķi, ja apzinies, ka tavu sniegumu vērtē žūrija. Bet konkursa dalībnieki tika pāri satraukumam, un balsis skanēja droši un pārliecinoši.

Žūrijas sastāvā šajā konkursā tika aicinātas – Taiga Sirmā, Everita Zaretoka un Lāsma Vītola. Katram no jaunajiem vokālist-

tiem sniegums tika novērtēts labi, bet uz Madonas novada pirmsskolas iestāžu bērnu vokālās dziedāšanas konkursu „Madonas novada Cīrulītis 2024” tika izvirzīti Reinis Bukovskis, Mare Lapsa un Rebeka Māra Jankava.

Sandra Avotiņa,
Ērgļu saietā nama vadītāja
Sarmītes Kauliņas foto

Lieldienu lustes Sausnējā

*Nāk dabas mošanās mirkļa prieks
Un pirmās dzīvības trauslā dvesma.
Tik bezgala mīļa mums šķiet
Sengaidītā pavasara vēsma.*

Cilvēkus vienmēr ir interesējuši dabā notiekošie procesi un to ietekme uz laikapstākļiem. Dabas vērojumi liecina, ka auksts marts paredz siltu maiju, bet silts marts – aukstu un puteņainu aprīli. Ja kakšs martā lien aizkrāsne, tad aprīlī tas sildīsies saulītē. Salīdzinoši siltais februāris atnesa aukstu martu un aukstas Lieldienas. Ja ziemēļvēji izpalika puteņu mēnesī februārī, tie var atgriezties aprīlī. Šie vērojumi tikai apstiprina Latvijas pavasara mainību dabu.

Martā, iestājoties siltam laikam, sapratām, ka pavasaris ir atnācis pie mums uz palikšanu. Arī 1. aprīlī, Otrajās Lieldienās, laiks bija vsarīgi silts un saulains, piemērots svinēšanai un lustēšanai dabā. Sausnējas pagasta muzeja „Līdumi” pagalmā plkst.12.00 pulcējāmies pavasara saulgriežu godināšanai, lai, iesaistoties dažādās aktivitātēs, priecīgi nosvinētu Lieldienas.

Varējām apskatīt un priecāties par pavasarīgām Lieldienu kompozīcijām ar krāsainām oliņām, Lieldienu zaķi un pirmajiem trauslajiem ziedīņiem. Lustēšanas

Lieli un mazie svētku svinētāji gatavi iesaistīties aktivitātēs.

Tiek darināti Lieldienu rotājumi Daces Dombrovskas vadībā.

Olu ripināšana – patīkama un priecīga Lieldienu tradīcija.

iesākām ar nelielu iesildīšanās spēli par Lieldienu tematiku, kuru vadīja Ginta Zariņa. Lieldienu zaķis

rīta agrumā bija paslēpis krāsainas olas Baltās mājas tuvumā. Bērni tās meklēja un ātri vien atrada. Tā-

Izsoles vadītājs Ainārs Vestfāls piedāvā iegādāties dažādas noderīgas mantas.

lāk sekoja neliels krosiņš gan jaunajiem vīriešiem, gan skolas vecuma zēniem, gan meitenēm. Tikmēr māmiņas ar mazajiem bērniņiem un vecmāmiņas varēja izgatavot skaistus Lieldienu rotājumus Daces Dombrovskas vadībā. Tikai reizi gadā – Lieldienu laikā – notiek tradicionālā olu ripināšana, kurā iesaistās gan lieli, gan mazie. Skolas vecuma bērni ir ļoti sportisti, tādēļ Lieldienu zaķa ķeršanā piedalījās ar lielu interesi, jo katram taču gribas noķert veiklo skrējēju – garausi.

Par Lieldienu izsoli bija parūpējies Ainārs Vestfāls. Tā noritēja veikli, piešķirot tirgošanās azartam humora dzirksti. Ikvienam, kurš to vēlējās, bija iespēja iegādāties savā

saimniecībā noderīgas mantas. Lustēšanās noslēgumā baudījām ļoti garšīgu, sārtīgu, uz īstas uguns vārītu zupu, kuras autore – Inga Grote.

Paldies visiem dažādu paudu cilvēkiem, svētku svinētājiem, par iesaistīšanos aktivitātēs, kopā būšanu gadskārtu svētkos Sausnējā! Īpašs prieks par jaunajām ģimenēm – vecākiem un bērniem, latvisko tradīciju stiprinātājiem, kuri bija ieradušies kuplā skaitā. Lai visiem silts, darbīgs, veselīgs pavasaris!

Elita Leiboma,
kultūras pasākumu organizatore
Sausnējas pagastā
Gintas Zariņas foto

Amatierteātru viesizrādes Sausnējā

Latvijas pagastu kultūras dzīves pamats ir amatierkolektīvi, kuros darbojas aktīvi un savam vaļaspriekam uzticīgi cilvēki, iepriecinot ļaudis ar savu sniegumu ne vien pašu mājās, bet arī viesojoties citos novados. Mēs lepojamies ar savu amatierkolektīvu – dāmu deju kopu „Dzīvojam dejā”, kuras sastāvā ir astoņas atraktīvas, izdomas bagātas, talantīgas un dejošanai uzticīgas sievietes. Dejojot ir uzstājušās Sausnējas pagasta nozīmīgākajos svētkos un piekritušas uzaicinājumam piedalīties pārnovadu pasākumos. Liels paldies mūsu dejojotājiem par veikumu!

Ar prieku esam uzņēmuši Sausnējā viesus – kaimiņu pagastu amatierteātru aktierus – un noskatījušies vairākas lugas. Pilnīga gada garumā – kopš 2023. gada maija – pie mums ir viesojušies četri kolektīvi. 2023. gada 6. maijā noskatījāmies Aizkraukles novada Vietalvas un Odzienas dziedāšanas biedrības teātra jeb Vietalvas dramatiskā kolektīva izrādi „Par diviem zaķiem un pelēm uz galda” Sausnējā. **Elitas Leibomas** foto

Vietalvas dramatiskais kolektīvs pēc izrādes „Par diviem zaķiem un pelēm uz galda” Sausnējā. Elitas Leibomas foto

Vestienas amatierteātris „Aušas” izrāda lugu „Līgošanas nerātņības” Vestienas estrādē 2023. gada Ligo svētkos. Agneses Ģērķes foto

Menģeles tautas nama aktierus ar izrādi „Dāvana tantei”, kuras autore ir Rita Misāne, bet iestudējuma režisore Edīte Osokina. Tas bija prieka pilns, smaidu rosinošs vēstījums par tanti un viņai domāto

neparasto dāvanu. Visas izrādes pulcēja skatītājus bijušās Sausnējas pamatskolas zālē. Saku paldies čaklajiem darbiniekiem – Inetai Tolmanei, Aigaram Meieram, Aināram Vestfālam – par

Birzgaļes amatierteātra „Laipa” aktieri Sausnējā pēc izrādes „Kā ziemeļmeitas brauca puisī lūkoties”. Daigas Andersones foto

Menģeles amatierteātra aktieri pēc izrādes „Dāvana tantei” Sausnējā. Daigas Andersones foto

darbu zāles sakārtošanā pirms un pēc izrādēm. Jūsu palīdzība ir ļoti svarīga, jo, kopīgi darbojoties, varam izdarīt daudz.

Paldies visiem aktieriem par skatītājiem sagādāto prieku, par to, ka varējām baudīt teātra mākslas burvību pie mums, Sausnējā. Mūsdienā apstākļos diemžēl ne katrs lauku cilvēks var atļauties no-

pirkt biļetes, lai apmeklētu izrādes Rīgas teātros. Uzskatu, ka jāaicina pie sevis amatierkolektīvi, jo viņu talantīgā spēle spēj radīt svētku sajūtu. Šie svētki ir abpusēji, jo ieguvēji ir gan mākslinieki, gan skatītāji.

Elita Leiboma,
kultūras pasākumu organizatore
Sausnējas pagastā

Satikšanās pie Liepkalnes skolas

Ozolmuižas barons Tranzē atvēlēja zemi, un 1868. gadā sākās Liepkalnes – Ozolu pagasta skolas celtniecība. 1869. gadā tika uzcelta vienstāva gara laukakmeņu būve (saukta arī par Kalna skolu), kas kalpoja trīs vajadzībām: Liepkalnes – Ozolu pagasta luterāņu skolai, Liepkalnes – Ozolu pagasta pareizticīgo skolai un pagasta administrācijai. Tā pārcieta I pasaules karu, tika postīta II pasaules karā, bet darbu turpināja, kaut pie skolas stāvēja sašauts tanks, apkārt vienas krāsmatas. Drupās bija lepna Biedrības nams, kas stāvēja pretī skolai, Apsītes veikaliņš, uz kura vēlāk uzcēla skolotāju māju, rakstveža māja, nespējnieku nams – Apšu krogs, kur šodien atrodas autopieta.

Populārākie Liepkalnes skolas skolotāji bija Roberts Pūce, Kārlis Kalniņš, Nikolajs Čanders. Pie viņiem mācījās Liepkalnes skolas ilggadējā sākumskolas skolotāja un Liepkalnes vēstures atmiņu glabātāja Velta Grīnbauma. Tās visas izlasāmas „Sausnējietī”, vajag tikai iegriezties Sausnējas pagasta vēstures muzejā „Lidumi”, kur viena istaba atvēlēta Liepkalnes pagātnei.

Tikai 1959. gadā direktora Jāzēpa Broliša vadībā šai ēkai uzbūvēja otro stāvu, un tā no pelēcīgi drūma, smagnēja un zemei pieplakuša nama kļuva par baltu, laikmetīgu skolu ar savu uzticīgo un skaisto rotu – simtgadīgo kastaņu pie durvīm. Kara atstātās drupas – neviens, tās kādam bija jānovāc, jāaprok un zeme jānolīdzina, lai būtu, kur zālei, puķēm un kokiem augt. To panāca direktore Marija Kursiņa trīsdesmit gadus pēc kara. Un tieši tāpēc ap skolu tik daudz zaļuma, koku, jo vieta nedrīkst palikt tukša. Tā aizpildāma ar nesavtīgu, ilgstošu

2024. gada 1. jūnijā
SATIKŠANĀS
PIE LIEPKALNES SKOLAS
atmiņu mirkļos 155 gadu
garumā

Reģistrēšanās, fotografēšanās,
16.00 izstāde, pastaiga-spēle
"Skolas koki - pagātnes liecinieki"

18.00 Svinīgais pasākums
Pēc pasākuma Svētku balle

Dalības maksa 7 eiro
Līdzī jāņem groziņš un atmiņu kamoliņi.

darbu, ko darīja ikviens skolotājs ar ievērojamu nostrādāto gadu stāžu. Tie raženākie gadu skaitļi pieder Veltai Grīnbaumai, Marijai Kursiņai, Dzintrai Siliņai, Ernestam Āderam, Lidijai Dansterei, Helēnai Stepulānei, Neldai Maļinovskai, Vitai Zariņai, Lidijai Lasei, Ilgvaram Igaunim.

Liepkalnes skola bija sportiska skola. Kopš sporta skolotāja Staņislava Dauguļa un Baškatoņa kausa izcīņas laika te vienmēr bijuši labi slēpotāji un vieglatlēti, bija muzikāla skola ar savu pūtēju orķestri un estrādes ansambli, tautisko un moderno deju skolu, teātra skolu, bet pāri visam vienmēr stāvēja fiziskais Darbs. Darbs malkas šķūnī, skolas izmēģinājumu lauciņā, kolhoza kartupeļu un biešu tīrumā. Daudzo koku dēļ neizbēgama un nebeidzama bija lapu grābšana rudens, pavasaros.

Ir 2024. gads, un Liepkalnes skolas ēka stāv majestātiska vismodernākajā tērpā kā mundieris, renovēta, iepelēka, ar sarkanu jumtu, izmēros kļuvusi pat krietni vien kuplāka, bet bez vēsturiskās kastaņas pie ārdurvīm. Tā nolūza. Neizturēja koka sirds. Kad 2006. gadā Liepkalnes pamatskola krita par upuri skolu optimizācijai un tika slēgta, kastaņa īsu brīdi ar savām ziedu svecēm vēl priecēja skolā ierīkotā sociālās aprūpes centra (kristīts vārdā „Kastaņas”) iemītniekus, bet tad kādudien zemē bija. Nolūza.

Kopš pēdējās absolventu tikšanās Liepkalnes skolas 135. gadadienā (2004. gads) pagājuši 20 gadi. Tieši tik ilgi liepkalnieši gājuši katrs savu ceļu, cits citu atcerēdams, bet nesapulcējušies vēlreiz zem skolas jumta. Nu Satikšanās jārīko zem klajas debess pie Liepkalnes skolas, kur mīt jauni saimnieki, citi mājinieki. Paldies viņiem

par izcilā kārtībā un greznībā uzturēto skolas lielo teritoriju! Mums – skolas absolventiem, skolotājiem, darbiniekiem – pietiks ar to dienu atmiņām un sajūtām. Tapat vēl absolventu stādītā liepu rinda, zem kuras ēnā katrs sēdējis, tepat citi pašu stādītie koki, arī sirmās kastaņas bērni – kastanēni, kurus direktore Marija Kursiņa visiem dāvināja, lai neizdziest Ilzes Indrānes romānā iegleznotās kastaņas ugunis, lai Latvijai simtgadē tiek 100 koki, kas zied tik skaisti kā sveces deg. Tapat vēl sporta laukums, uz kura futbols spēlēts. Tas liepkalniešiem bija pat populārāks par basketbolu un volejbolu. Visiem sporta veidiem ierīkots pa laukumam.

Tapat Lejas skola (saukta par Lejas māju), kur internātā nakšņots un zēnu mājturības stundās tik daudz kas meistarots. Visi koki bija pašgatavotu putnu būriņu pilni. Tapat lielais un līdz šodienai koptais ābeļdārzs un piemiņas birzs, kas tapa, pateicoties jauno naturālistu pulciņa un skolotājas Dzintras Siliņas darbam. Lapegles, dzīvzogi, ozoli, egles, direktora Ilgvara Igauna stādītās plūmes. Visi tepat. Saknes paliek. Un vienmēr paliks vieta, kur tev spārni auga.

Tāpēc atbrauc uz Satikšanos pie Liepkalnes skolas šī gada 1. jūnijā!

Būs iespēja izstaigāt jaunības taciņas ap skolu un izspēlēt orientēšanās spēli, būs dziesmas, atmiņu stāsti, foto albumi.

Tikai atbrauc 1. jūnijā pulksten 16.00!

Svinīgais brīdis sāksies pulksten 18.00, bet pēc tam svētku zaļumballe kopā ar „Druvi un Mariku”. Dalības maksa – 7,00 eiro.

Satikšanās organizatoru vārdā
Linda Šmite,
1985. gada absolvente

Īsās ziņas no Jumurdas bibliotēkas

✓ No 11. līdz 15. martam Jumurdas bibliotēkā tika izbaudītas skolēnu pavasara brīvdienas. Bērni dzejnieka Viļa Plūdoņa darba „Zaķīšu pirtiņa” noskaņās un pavasara košuma cerīgā gaidīšanā izveidoja krāsainu stieplīšu zaķēnus, zīmēja mazus, lielus zaķus, rakstīja dzejoļus, stāstus par Lieldienām.

Lūk, Rūtas jaunrades darbs „Solīšana”:

*Gailis sola olas,
Pienu sola govīs,
Aita vilnu sola,
Santa sieru sola!*

Jumurdas bibliotēkā skolēnu brīvdienas nedēļa aizcilpoja draudzīgi, jautri, radoši, skanīgi, aktīvi! Paldies Karolīnai, Kristīnai, Artūram, Izabellai, Rūtai, Agatei, Alisei, Jānim, Henrijam, Patrīcijai, Elizabetei par jautro nedēļu! Lai sekmīgs nākamais mācību cēliens!

✓ 23. martā ar grāmatu izstādi atcerējāmies latviešu rakstnieci AĪDU NIEDRI 125. dzimšanas dienā. Rakstnieces romānos ir aprakstīti patiesi dzīves notikumi, spēcīgi personāži, spilgti attiecību sižeti. Rakstniece ir sarakstījusi 30 romānus. Jumurdas bibliotēka aicina atnākt uz bibliotēku un izlasīt kādu AĪDAS NIEDRAS romānu.

✓ 31. martā, pirmajās Lieldienās, Jumurdas Saieta ēkas plāviņā sarīpoja, sacilpoja līksmi pavasara svētku svinētāji, lai satiktos, parunātos, paspēlētos, paskrīetu, paripinātos, paknaulētos, pašūpotos, pameklētu olas, pa-

smaidītu, pasmietos, pamielotos. Paldies par saulainā kopā būšanas mirkļa organizēšanu Ērikai, Jānim, Elmāram, Elzai, Madarai, Eduar-

dam, Dainai, Stelliņai paldies par gardo zupu, autoveikaliņa saimniecei Anitai par sātīgo atbalstu, paldies visiem par saulainajiem

smaidiem, vārdiem, paldies saulītei par silto atbalstu!

✓ Pavasara svētku noskaņās Jumurdas bibliotēka organizē-

ja Lieldienu fotokonkursa „Jautrās Lieldienas”. Dalībnieki tika aicināti nofotografēt savu Lieldienu svētku košumu. Iepriecināja atsūtītie nofiksētie svētku brīži. Jaukāko foto mirkļu autori – Kristīne Lūse, Linda Kušnīre. Paldies visiem par atsauktību!

✓ 1. aprīlī 85. jubilejā saminājām ievērojamu personību, dzejnieku, rakstnieku, tulkotāju, dziesmu tekstu autoru un sava ceļa gājēju VIKU, īstajā vārdā Viktors Kalniņš. Laipni aicināti iepazīties ar autora darbiem Jumurdas bibliotēkā.

✓ Savu 65. dzimšanas dienu 7. aprīlī atzīmēja komponists, mūziķis, aranžētājs JĀNIS LŪSĒNS. Jumurdas bibliotēkas apmeklētāji varēja iepazīties ar komponistam veltītas izstādes materiāliem.

✓ *Šo zemīti, šo zaļo sulu krūzi Mums saudzēt, palolot. Lai pietiek baudīt savu putna māžu Un pēcnākamam dot.*

Bronislava Martuževa
8. aprīlī ar grāmatu izstādi godinājām dzejnieci BRONISLAVU MARTUŽEVU 100. gadskārtā. Bronislavas Martuževas dzeja atspoguļo cilvēka garīgos pārdzīvojumus, iekšējo pasauli. Ar saviem darbiem dzejniece kļuva par to cilvēku balsi, kuri cīnījās par Latvijas brīvību.

Ziņas sagatavoja **Agita Opincāne,**
Jumurdas bibliotekāre
Agitas Opincānes foto

Novadpētniecības darbs „Braku” muzejā (33. turpinājums)

Jumurdas muiža

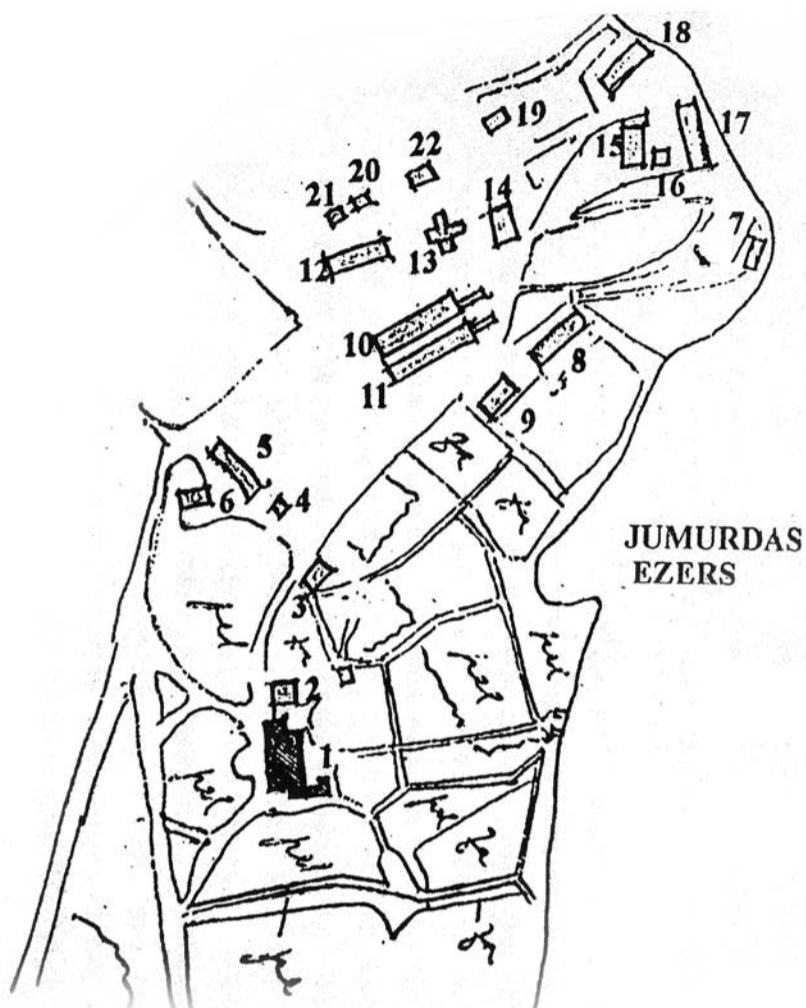
Viduslaikos Jumurdas muiža (Jumardelshoff, Jummerdeel, Jummerdehn) piederēja Tizenhauzeniem. 1452. gadā Rīgas arhibīskaps Silvestrs Stodevešers izlēnoja Jumurdas muižu Ērgļu muižas īpašniekam Engelbrehtam fon Tizenhauzenam. Muiža piederēja viņa dzimtai līdz 1620. gadiem: 1523. gadā tās īpašnieks bija Reinholds Tizenhauzens, no 1527. gada – dēls Reinholds Tizenhauzens. 1601. gadā muiža piederēja Johanam Tizenhauzenam, pēc tam poļu valdība muižu reducēja un piešķīra Johanam Sapieham, kas 1621. gadā to dāvināja Vilhelmam (Volteram) fon Tizenhauzenam.

Zviedru laikā Tizenhauzeni muižu zaudēja. 1625. gadā par muižas īpašnieku kļuva zviedru armijas ģenerālleitnants Johans Štreifs fon Lauenšteins, no 1678. gada – Johans Štreifs, no 1690. gada – ritmeisters (jātnieku kapteinis) Konigs.

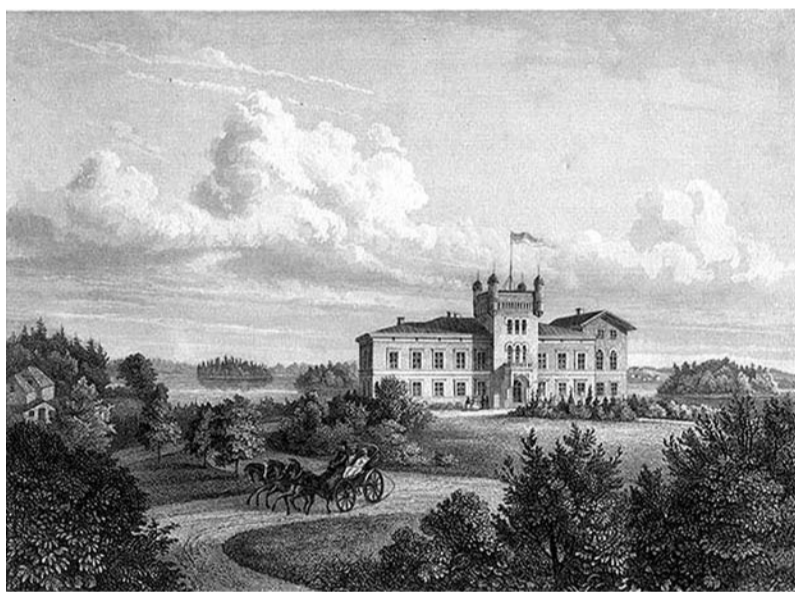
Jumurdas muiža sastāvēja no divām pusmuižām – Jumurdas un Valonu (Wallonen Hoflage) jeb vēlāk – Vallenmuiža. Otrā izveidota ap 1684. gadu, izmantojot daļu no Rindēnu un Slaviešēnu (Rindan un Schlaveschan) zemes. Augsne šai pusē ir bijusi purvainā un slapja, tāpēc saimniekot nav bijis viegli. Muižas īpašnieki parasti uz vietas nedzīvoja, bet to izrentēja. Pēc 1688. gada arklū revīzijas Jumurdas muižā ir bijuši divi krogi – Šjukupa krogs un Mālu krogs. Muižas ēku kompleksu veidoja koka dzīvojamā māja ar pagrabu, ērberģis (pārvaldnieka māja), divas klētis, siernīca (siera žāvētava), zirgu stallis, pirts kopā ar brūzi (alus darītava), lielais laidars jeb liellopu kūts ar vairākiem nodalījumiem, dubultrija. Bija nelieli kāpostu un garšaugu dārziņi. Muiža bija iežogota ar guļķu sētu statņos (vertikāli balķi, kas ir par atbalstu), iebraukšanai un izbraukšanai – vieni vārti. Valonu pusmuižā bija dzīvojamā māja, klētis, rija, laidars.

17. gadsimts beidzās ar vairākiem neražas gadiem un badu. 1700. gadā sākās Ziemeļu karš, bet 1710. gada vasarā – lielais mēris. Vidzemē izmira vairāk nekā puse iedzīvotāju. Pēc kara 1724. gadā muižu atkal atguva Tizenhauzenu dzimta. Par tās īpašnieku kļuva Georgs Johans fon Tizenhauzens, daļa muižas ēku tika uzceltas no jauna. Darbojās dzirnavas. No 1736. gada muižas īpašniece bija Margarēta Šarlote fon Ermes, dzimusi Tizenhauzena, no 1743. gada – Johans Ārends fon Ermes. 1784. gadā to nopirka Rīgas namnieks Ādams Heinrihs fon Grote. 1852. gadā par 80 tūkstošiem sudraba rubļu Jumurdas muižu iegādājās Eduards fon Tranzē un novēlēja savam vecākajam dēlam Alvilam fon Tranzē. Viņa laikā uzcēla tagadējo kungu māju – pili.

No 1872. līdz 1874. gadam par Jumurdas muižas pārvaldnieku un mežkungu ir strādājis dzejnieks Andrejs Pumpurs, kurš veica arī mērnīka darbus. 1905. gada nemieros daļēji nodedzināja muižas kungu ēku – pili, ko pamazām atjaunoja. 1906. gadā Ernsts fon Tranzē muižu pārdeva medicīnas doktoram Reinholdam Mihaelam Liepiņam, kurš muižas pārvaldnieka mājā ierīkoja doktorātu, bet viņa kundze pils zālē bērniem or-

Jumurdas muižas shēma, 1922. gads. 1 – pils, 2 – malkas šķūnis, 3 – ledus pagrabs, 4 – pumpja māja, 5 – kūts, 6, 7 – dzīvojamā māja, 8 – stallis ar vāgūzi, 9 – dzīvojamā māja, 10, 11 – laidars, 12, 13 – dzīvojamā māja, 14 – klētis, 15 – alus pagrabs, 16 – malkas šķūnis, 17 – kūts, 18 – brūzis, 19 – smēde ar dzīvojamo māju, 20, 21 – klētis, 22 – šķūnis.

Jumurdas muiža, 1866. gads. V. Z. Stefenhāgena gravīra

Māja „Liepaines”, 1930. gadi. Foto no Madonas novadpētniecības muzeja krājuma

ganizēja Ziemassvētku eglītes pasākumus. 1909. gadā daļu muižas iegādājās mežkungs Liberts. 1912.

gadā R. Liepiņš pārdeva Jumurdas muižu atvaļinātam štābkapteinim Osipam Lopato. Jumurdas muižas

kompleksu veidoja ķieģeļu mūra pils, divas mūra un trīs koka dzīvojamās mājas (viena no tām māja ar pirti), divi laidari, stallis ar vāgūzi (ratnīca), divas kūtis, trīs klētis, smēde ar dzīvojamo māju, brūzis un alus pagrabs, ledus pagrabs, pumpja māja, trīs šķūņi.

Pirmā pasaules kara laikā īpašnieki muižu pameta. Pili sarkanie strēlnieki esot rīkojuši balles. Pēc kara muižā apmetās bezpajumtnieki. 1920. gada agrārās reformas gaitā Jumurdas muižu sadalīja 70 vienībās 1145,9 ha platībā.

Muižas pils/ skola

Muižas pili uzcēla Tranzeju dzimtas valdīšanas laikā – ap 1856. gadu. Tā ir viena no visagrānākajiem Latvijas historisma piļu arhitektūras piemēriem, fasādēs izmantots neapmestu ķieģeļu un apmestu detaļu pretnostatījums. Ēkas ārējā plānojumā villu arhitektūras kompozīcijas principi apvienoti ar angļu neogotikai raksturīgo torni. Pils būvdarbus vadīja lībiešu būvmeistars Mārcis Sārums.

1905. gadā pili daļēji nodedzināja, bet līdz 1907. gadam to atjaunoja. Latvijas brīvvalsts laikā pils un tās teritorija (ap 14 ha) bija Jumurdas pagasta pašvaldības īpašums. Te atradās administrācija, vēlāk pirmajā stāvā ierīkoja pieņotavu, bet kopš 1929. gada ēkā sāka darboties Jumurdas pagasta I pakāpes pamatskola. Tā kā pili vēl nebija pabeigti remontdarbi, tad mācību darbs varēja noritēt tikai divās klasēs. 1933. gadā skola tika pārveidota par sešklasīgo pamatskolu, bet pils pārbūve pabeigta 1934. gadā. Otrā pasaules kara gadi apgrūtināja mācību darbu, 1944. gadā skolā atradās hospitālis. Beidzoties karam, nācās sakopt teritoriju, atjaunot skolas inventāru, ielikt logus un „aizlāpīt” šaiviņu caurumus.

Laika gaitā skolai ir mainīti nosaukumi – Jumurdas pagasta tautskola (1942–1945), Jumurdas pagasta nepilnā vidusskola (1940–1941 un 1945–1948), Jumurdas septiņgadīgā skola (1948–1962).

1962. gadā izcēlās ugunsgrēks skolas zālē un blakus esošajā klases telpā, mācību iestādei draudēja arī likvidācija, taču tas nenotika. Skolu reorganizēja par Jumurdas astoņgadīgo skolu (1962–1989), tad deviņgadīgo (1989–1992) un no 1992. gada – par Jumurdas pamatskolu. 1995. gada 10. jūnijā notika skolas pirmais salidojums. 1997. gadā mācību iestāde tika reorganizēta par sākumskolu. 2000. gadā to slēdza – skolēnu nepietiekamā skaita dēļ.

2000. gadā uz pils telpām tika pārcelta Jumurdas pagasta padome (no 2006. gada nosaukums – Jumurdas pagasta pārvalde), te bija iekārtota arī bibliotēka, feldšerpunkts. Otrajā stāvā notika pasākumi, aktīvi darbojās pašdarbības kolektīvi (tautas deju kolektīvs, dramatiskais kolektīvs un sieviešu vokālais ansamblis). 2007. gadā pili savā īpašumā pārņēma SIA „Jumurdas atpūtas komplekss”, taču Jumurdas pagasta pārvalde šajā ēkā turpināja darbu, līdz 2010. gadā atklāja jauno saietu nama ēku.

SIA „Jumurdas atpūtas komplekss” ir daudz paveicis pils atjaunošanā – ir izremontēts 1. stāvs, nomainot grīdu un ieliekot sešstū-

ra flīzes, sakārtots piebūves dienvidu spārns, nomainīts jumts un logi, renovēta fasāde un uzstādīti pils tornīši. Ir atjaunots arī malķas šķūnis, kas atradās blakus pils ēkai, iekārtojot jaunu katlumāju.

„Atvases”

Ap 1930. gadu sākumu Jumurdas skolas pārzinim Dāvidam Grāsim piešķīra nelielu zemes gabalu, kurā bija iekļauta kādreizējā muižas mūra klētis un parka daļa līdz pat Jumurdas ezeram. Klētī tika veikti pamatīgi remontdarbi, un tā tika pielāgota dzīvošanai. Māju nosauca par „Atvasēm”. Dāvida sieva bija māksliniece Nora Grase, un viņu ģimenē uzauga trīs dēli – Tenis, Līgo un Dainis – un viena meita – Māra. 1936. gadā D. Grasis ar ģimeni pārcēlās uz Rīgu, taču ik pa laikam uzturējās lauku īpašumā. Māja nebija līdz galam pabeigta, kad sākās Otrās pasaules karš. Juku laikos ģimene tika izšķīrta un cieta arī skaistā māja pie Jumurdas ezera.

1970. gados skolotāja dēls Tenis Grasis, kas kļuva par gleznotāju, vitražistu un Latvijas Mākslas akadēmijas profesoru, ar savu dēlu Teni bieži brauca uz Jumurdu, kur bija kādreizējā Grašu zeme, pa vasarām dzīvoja teltī pie Jumurdas ezera. Māja vēl bija saglabājusies, taču ļoti sliktā stāvoklī un laika gaitā sabruka. 1990. gados Graši atguva savu īpašumu, taču tā arī neko neuzsāka. Kad tika īstenota ideja par viesnīcu kompleksu, zemi pārdeva jaunajiem saimniekiem. Kādreizējā mājvieta tika sakopta, šobrīd par to liecina tikai ēkas pamatu drupas.

Pārvaldnieka māja/ „Viesturi”

Mūra ēka, saukta arī par Ziļu (puķu) māju, bijusi muižas pārvaldnieka, arī dārznieka māja – skaista, ar 14 grezniem tornīšiem. Zem ēkas bija arī pamatīgs pagrabs. Netālu atradās paliela kūts. Kad 1906. gadā par Jumurdas muižas īpašnieku kļuva ārsts Reinholds Mihaels Liepiņš, viņš te iekārtoja doktorātu un aptieku. 1912. gadā beidzās Liepiņa saistības ar Jumurdas muižu. Ēka tika izmantota dzīvošanai. Zināms, kas šajā mājā ir mitinājusies Ezeriņu ģimenes vecākā meita Alvīne, kuras iecerētais bija Pēteris Jānis Ūdris no Cirstu pagasta. Kad 1919. gadā Latvijā norisinājās brīvības cīņas, tajās piedalījās arī Pēteris. Jaunā sieviete bija gaidībās, arī baznīcā abi bija uzsaukti. 1920. gada janvārī P. Ūdris gāja bojā, drīz piedzima dvīņi – Jānis un Pēteris, kurus tēvs tā arī nekad neredzēja.

1922. gadā P. Ūdrim tika piešķirts Lāčplēša kara ordenis un vēlāk arī paliela zemes platība un mājas „Viesturi”, par kuras īpašnieku 1929. gadā kļuva viņa dēls Pēteris Ūdris (jaunākais Jānis jau bija miris). Tā kā Pēteris vēl nebija pilngadīgs, par viņa aizbildni kļuva Jānis Skaris, mamma Alvīnes vīrs. Pēc laulībām Alvīne pārcēlās uz „Lejsētām”, bet „Viesturu” mājās sāka dzīvot J. Skara māsa Marijas Vītolīnas ģimene – vīrs Jānis un pieci bērni. 1941. gadā 21 gada vecumā no dzīves aizgāja Alvīnes dēls Pēteris Ūdris. Savukārt Vītolīņu divi dēli mira Otrā pasaules kara laikā, pārējie bērni izvēlējās citu dzīvesvietu. Pēc vecākās paaudzes aiziešanas mūžībā „Viesturo” dzīvoja

Putniņu ģimene.

„Viesturu” māja bija garena ēka – vienā pusē bija dzīvokļi, bet otrā – paliela telpa, kuru kolhoza pirmsākumos izmantoja kā noliktavu. Ap 1970. gadu sākumu ēkai uzcēla otro stāvu. 1972. gadā otrajā stāvā iekārtoja Jumurdas bibliotēku. Lejas stāvā bija dzīvokļi, un zālē ap 1970. gadu otro pusi un 1980. gados rādīja kino. Pirmā stāva zāli izmantoja arī pasākumiem, ballēm, un te tika klāti viesību un bērnu galdi. 1984. gadā 2. stāvā līdzās bibliotēkai iekārtoja padomju saimniecības „Jumurda” kantori. 1990. gadu pirmajā pusē, sākoties privatizācijas procesam, ēku nācās atbrīvot. Bibliotēka 1993. gadā tika pārceļta uz „Apgaitām”, arī pasākumi notika tur. „Viesturos” palika dzīvokļi, un 1997. gadā vienā no telpām iekārtoja Ērgļu patērētāju biedrības veikalu, kas pastāvēja neilgu laiku.

2011. gadā ēku nopirka SIA „Jumurdas atpūtas komplekss” un pamazām atjaunoja – veica iekšējo un āra fasādes remontdarbus, nomainīja jumtu, ierīkoja trešo stāvu. Ēkā ir iekārtota viesnīca ar 20 numuriem un 50 gultas vietām. Saimnieki šo izremontēto un sakopto mītni ir iesaukuši par Zīļu māju.

Muižas kalpu mājas un saimniecības ēkas

Muižas kompleksu veidoja vairākas saimniecības ēkas un kalpu mājas. Mūsdienās par daudzām liecina vien drupas. Braucot no „Viesturu” mājām uz tagadējo viesnīcas kompleksa administrācijas ēku, pa kreisi atradās pagara koka ēka, kas muižas laikā bija kalpu māja. Pēc Otrā pasaules kara daļu no ēkas vēl varēja izmantot dzīvošanai. Mājas nosaukums „Mieriņi”. Ar laiku ēka nolietojās un sabruka. Mazliet uz priekšu muižas laikā ir bijusi vēl kāda dzīvojamā māja, kas Otrā pasaules kara laikā izpostīta.

Pa labi – aiz liellopu kūts – bija neliela mūra dzīvojamā māja. Muižas laikā un arī Latvijas brīvvalsts gados te esot dzīvojis seglinieks (amatnieks, kas parasti labo ieguva piederumus, seglus) Andrejs Ezeriņš ar savu ģimeni. Mājas nosaukums – „Liepaines”. Pēc Otrā pasaules kara te ir mitinājušās dažādas ģimenes. Ar laiku ēka nolietojās, līdz savu atdzimšanu piedzīvoja 2001. gadā, kad notika vērienīgi atjaunošanas darbi, lai iekārtotu viesnīcu.

Iespaidīga un liela ir bijusi muižas liellopu kūts – ar bruģētu iekšpagalmu un ūdens noteces sistēmu. Kūtij bija izveidota renstele, lai katru dienu varētu iztīrīt kūtsmēslus. Padomju laikā kūti vairs neizmantoja, jo tā bija nolietojusies un daļēji sabrukusi, iespējams, izpostīta Otrā pasaules kara laikā. Muižas laiku zirgu stalli ar uzbrauktuvi izmantoja kā kalti un noliktavu. Te novietoja vērtīgas mašīnas, glabāja graudus. Blakus uzcēla šķūni, kurš bija kā noliktava, te glabāja arī graudus un minerālmēslus. Tā kā šķūnis bija liels, tad vasaras periodā, kad tas bija tukšāks, te notika balles. 1980. gados bijušo zirgu stalli un šķūni vairs neizmantoja padomju saimniecības „Jumurda” vajadzībām.

Tuvāk ezeram bija muižas brūzis un alus pagrabs. Tā kā pagrabs bija pamatīgi būvēts un izturīgs, tad kolhozu laikā tajā uzglabāja ledu, ko apbēra ar skaidām. Tās atgādāja no tuvējā gatera. Pēc tam ledu pakāpeniski veda uz fermām piena dzesēšanai. Ar laiku alus

„Viesturi” – kantora ēka, 1980. gadi. Foto no „Braku” muzeja krājuma

Teņa Graša gleznotās mājas „Atvases”

Atpūtas kompleksa „Jumurdas muiža” administrācijas ēka un viesu māja, 2019. gads. Z. Saulītes foto

Jumurdas pils, 2020. gads. Z. Saulītes foto

pagrabs nolietojās, līdz 1970. gadu vidum tā mūrus izmantoja kolhoza skābbarības glabāšanai. Kad

sāka darboties Jumurdas atpūtas komplekss, pagrabu laika gaitā atjaunoja un iekārtoja katlu māju, ko

Skats uz Zīļu māju un atjaunoto ūdenstorni, 2020. gads. Z. Saulītes foto

Pirts un banketu zāle, 2019. gads. Z. Saulītes foto

izmanto arī kā noliktavu. Pie kādreizējā alus brūža ir uzcelts malkas šķūnis un glabāta tehnika. Te ir izveidots arī stāvlaukums.

Aiz alus pagraba – pavisam tuvu ezeram – ir bijusi pagara mūra kūts, kura citādā veidā atdzimst ap 2003. gadu, kad te iekārtoja atpūtas kompleksa pirti un banketu zāli.

Skaists un īpašs bija muižas ūdenstornis (pumpja māja), kurā pumpēts ūdens un apakšā arī kurināts, lai kungu mājā pienāktu siltais ūdens. Pēc Otrā pasaules kara tas tika pakļauts „laika zobam”. Ap 2012./2013. gadu torni atjaunoja, izveidojot vītnu kāpnes, pa kurām šobrīd tūristi var uzkāpt otrajā stāvā un aplūkot skaisto apkārtnes ainavu.

Jumurdas muižas atdzimšana

Jumurdas muižas ēku atjaunošanā būtiska nozīme bija padomju saimniecības „Jumurda” būvdarbu vadītājam Jurim Jakunovam. 1990. gados, kad sākās privatizācija, Juris klusībā loloja ideju, ka nolais-tās muižas ēkas varētu atjaunot, iekārtot viesnīcu un sakoptā vidē cilvēkiem būtu iespēja baudīt jauko ainavu – Jumurdas ezeru ar saliņām, parku. Lai mērķi īstenotu, Jurim izveidojās veiksmīga sadarbība ar kursabiedru Valdi Kalnozolu, kurš bija viens no SIA „Kalnozols un partneri” līdzīpašniekiem. 1998. gadā tika nodibināts meitas uzņēmums SIA „Jumurdas atpūtas komplekss” un pie Jumurdas ezera iegādāta zeme 10 ha platībā. Tālāk plāna izstrāde Jumurdas muižas apsaimniekošanai un ēku pārvēšanai par viesnīcu kompleksu, atjaunojot uz vecajiem pamatiem kādreizējo muižas kalpu māju un zirgu stalli. 1999. gadā notika projektēšanas darbi, un 2000. gadā sākās pirmās ēkas celtniecība, ko veica SIA „Kalnozols celtniecība”, būvdarbos iesaistot ērgļniešus un jumurdiešus. Otrās ēkas darbus veica SIA „Madonas būve”. 2001. gadā par Jumurdas viesnīcas kompleksa līdzīpašnieku kļuva

Dānijas uzņēmējs Pērs Andersens (jeb dāņu kompānija „Pejtersborg Holding ApS”). Šajā gadā tika arī atklāta viesnīca „Jumurdas muiža”, piedāvājot vietas 47 personām (iekārtoti 16 numuri), konferenču zāli ar aprīkojumu, pirti ar kamīnzāli, restorānu ar terasi, alus bāru, banketu zāli. Papildus tika piedāvāta laivu noma, ūdensvelosipēdu un velosipēdu noma, kā arī, sadarbojoties ar apkārtnējiem iedzīvotājiem un uzņēmējiem, zirgu izjādes, medības un šaušana šautuvē u.c.

Turpinot atjaunot muižas kompleksa ēkas, uz vecās kūts pamatiem tika uzcelta pirts ar banketu zāli. Divas trešdaļas no kādreizējiem pamatiem aizņēma pirts ēka, bet vienu trešdaļu – āra terase. Jaunā celtnie atradās pašā Jumurdas ezera krastā. Lieli un vērienīgi darbi tika paveikti teritorijas sakopšanā – gan to iztīrot no krūmiem, gan nojaucot vecās un sagruvušās ēkas.

2005. gadā mainījās muižas īpašnieki – SIA „Jumurdas atpūtas komplekss” vadību pārņēma Ivars Apinis, kurš ir ieguldījis milzīgu darbu un daudz paveicis muižas ēku un teritorijas sakārtošanā – iztīrot dīķus, atjaunojot „Viesturu” māju (tagad Zīļu māja), muižas ūdenstorni, pils ēku. Alus pagrabs, kurš bija pussabrucis un bez jumta, arī ir atjaunots, iekārtojot katlu māju (pirms tam ēkas apsildīja ar elektrību, tagad malku) un noliktavu saimniecības lietām.

Šobrīd šī vieta ir kā atpūtas komplekss „Jumurdas muiža” ar 17 hektāriem lielu teritoriju, kas atrodas Jumurdas ezera krastā. Tiek piedāvātas trīs ēkas ar numuriņiem, restorānu, terasi, konferenču zāli, pirts ar lielu banketu zāli. Teritorijā atrodas sporta laukums, ir iespēja iznomāt laivas un velosipēdus, kā arī maksāties vai vienkārši pastaigāties pa sakopto pils parku un aplūkot arhitektūras pieminekļus.

Materiālu apkopēja Zinta Saulīte, „Braku” muzeja vadītāja

Pasākumu afiša Ērgļos

1. maijā plkst. 12.00
Ērgļu saietā namā
XVII Sarīkojumu deju konkurss
„Ērgļu vizbulīte – 2024”

Ik gadu 1. maijā Ērgļos uzzied viens no krāšņākajiem deju ziediem – Vizbulīte! Šoli veido deju, kas ļauj paust to, ko cilvēks nespēj izteikt ar vārdiem. Partneris un partnere – divi dažādi cilvēki divās atšķirīgās lomās. No vienas puses, partneris „zīmē” dejas rakstu, bet partnere realizē partnera ieceri. Taču no otras puses – partnere iemieso dejas dvēseli un eleganci, bet partnerim tiek gods parādīt partneri visā tās krāšņumā. Tā varētu raksturot dejas burvības pārņemto gaisotni tradicionālajā sarīkojumu deju konkursā „Ērgļu vizbulīte”.

Konkursā piedalās dejojāji no Pērnavas Igaunijā un Latvijas pilsētām – Madonas, Valmieras, Cēsīm, Viļakas, Madlienas, Mazozoliem un Ērgļiem.

Dejojājiem jādejo Lēnais valsis, Tango, Vīnes valsis, Kviksteps, Ča-ča, Rumba un Džaivs. Izpildījumu vērtē kompetenta žūrija. Dejojāji centīgi un ar lielu nopietnību rāda savu dejas mākslu, un ikvienu gaida patīkams rezultāts. Apbalvošanas ceremonijā līdz ar diplomu katrs dalībnieks balvā saņem īpašu konkursa balvu ar Vizbulītes simboliku.

Bilešu cena – 7,00 eiro

4. maijā pašā rīta agrumā
uz Oškalna ielas
„Pavasara gadatirgus Ērgļos”

Aicināti visi pirkt un pārdot gribētāji!

4. maijā no plkst. 10.00
Ērgļu saietā namā
Baltā galdauta svētkiem
veltīts TLMS „ĒRĢĻI”
Galda klājums un darbu parāde

Visi aicināti saietā namā apskatīt Baltā galdauta svētkiem veltīto izstādi.

4. maiju varam dēvēt par Latvijas otro dzimšanas dienu, tādēļ šajā dienā svinam Baltā galdauta svētkus, akcentējot kopā būšanu pie spodra, skaisti klāta galda, kas simbolizē savstarpēju uzmanību, rūpes, tīrību un saskaņu, un dalīšanos cienastā.

Ērgļu saietā namā jau ierasts, ka ar TLMS „ĒRĢĻI” gādību, prasmī un pašu rokām austais baltais galdauts rotā izstādi „BALTĀ GALDAUTA SVĒTKI”.

Baltā galdauta svētkos pie skaisti klāta svētku galda aicinām ģimeni, kaimiņus, kolēģus, radot ciešāku piederību savai apkāmei un valstij, būt kopā un radīt svētku sajūtu sevī un citos.

Kā šogad būs rotāts Baltais galdauts? Ienāciet! Svinēsim!

18. maijā plkst. 9.30 – 10.30

Antiko automobiļu kluba Seno motociklu sekcija aicina pie Ērgļu saietā namā uz seno motociklu sekcijas SEZONAS ATKLĀŠANAS braucienu.

No plkst. 9.30 līdz 10.30 seno motociklu parāde un apskate

Latvijas Antiko automobiļu kluba Seno motociklu sekcija ir vecākais Latvijas motoklubs. Tā biedri – motociklu entuziasti, kas kolekcionē, restaurē un aktīvi piedalās gan kopīgos ar Antiko automobiļu klubu, gan tikai sekcijas organizētos salidojumos. Tradicionāli pasākumos motociklisti atrodas seno spēkratu kolonnas priekšgalā. Sekcijai ir sava emblēma, karogs.

8. maijā plkst. 14.00
"Braku" muzejā
sezonas atklāšanas pasākums

“Braku” muzejam - 65

Aicinām muzeja draugus un interesentus būt kopā svētku brīdī, lai iepazītu "Braku" dzīvi gadalaikos un ieskandinātu sezonas atklāšanu!

18. maija vakarā aicinām uz
Muzeju nakti "Brakos"

Akcijas vienojošā tēma

"Izzināt un iegūt, pētīt un saprast"

No 20.00 līdz 23.00 "Braku" pagalmā notiks

radošas darbnīcas

- Lasi, prāto, pētī
- Iepazīsti, izzini, piedzīvo papīru
- Lasītāja instrumentu darbnīca
- Izzinām kustībā un darbībā
- Ielūkosimies R. Blaumaņa laika virtuvē
- Veļu, kuļu, saputoju – citu saldu, citu sāļu

Darbosies kafejnīca, kurā varēs iegādāties konditorejas "KL Kūkas" gardumus

Pieminam mūžībā aizgājušos:

Aina Aleksandra Doroško
mirusi 87 gadu vecumā;

Skaidrīte Janberga
mirusi 81 gadu vecumā.